

KIKRISTI UKULWĀNA

NU BWĪPŪTAFIFWĀNI

 Ili lyo lyāko. Akāndu akanini aka kuli Māma. Paga ikyo ku...?...Kangi ugwe kuyaga ni fyēne fitēndekesigwe kangi polelo akanini aka...?...

Ndaga ugwe, Nkundwe Neville, u Ntwa akusaye ugwe.

Ulubunju ulununu, binangu. Ikyene kyo lusako ukugomokela mu kipanga kangi ulubunju ulu, ngwipilika mbupwe kangi nnunu. Pakiyolo ikyo une ndinkutoligwa nu kuyoba. Une nāli na aka aka mbani aka kakubūka ukusyūngutīla, umwe mumenye, kakubūka mu mimilo gyābo nu kupela abēne ukwāla, lōli u Ntwa ālindūlīle une nukumbonēsya une ukufuma ku kayīlo kala ukuti une nābagīle ukuyoba ulubunju ulu kwa umwe.

² Kangi uswe tuhobwike ukuti kilipo i kitembe ikinunu kiswile na bandu bimile. Une itolo ngunyonywa uswe twāli ni fikota fimo, nukupa ku bandu bala aba bīmīle. Uswe āngāli tukuhoboka linga uswe twāli ni fyēne, lōli une ngwīnogōna kilikyōsa kyēgīgwe lōsa. Une mmenye ugwe utikulōnda ukwīsa nukwitūgāsya na bāna aba pa kigemo nukusyūmbutuka inyuma yāko injila iyingi iyi.

³ Lilino, ikyēne kyāli ku masiku manini aga une nafūndilepo pa syāmbukūlu, kangi une ndinkwinogōna lumō ulubunju ulu mbuyo bwa kulumbilila une nābagīle itolo ukumanyisya pa Lisyu lya Kyala. Kangi lilino uswe lumō twīsa kuyaga akayabo kanini tukābile, popāpo une nisa...bamo mwa umwe mwabagile ukwandulisania na babo bimile pamwanya, pamo ikindukimo, ikyene naloliloli kikuyaga kinunu linga umwe mubagile—linga umwe mubagile ukubomba ikyene nukubapa abene ubutusyo ubunini.

⁴ Kangi lilino mwe bingi ba binangu, ba binangu bikwīsa, bamo mwa bene ukufuma kubutali kula, kubutali kula ku Georgia, mmwanya mu Ohio, Tennessee, itolo amabuyo amakīndāne, Illinois, Missouri, Michigan, abēne bikusuluka ukufuma ku Chicago, ukufuma itolo ku lukomano lumolwene ulwakitembe bo ulu. Ikyene kikumbela une ukuya gwākupālisya na bandu bo bala. Kangi komma kyene ikyo, loli une ngulonda ukuyoba iki, komma mu kifumbwe kya...loli mu kifumbwe kya Lisyu lya Kyala: kifuki aligwesa gwa bandu bala batikwīsa kwene mma loli abene bikutwala ifyakalongo fyabo mula na bēne ukukibika ikyene nkipanga ku butuli.

⁵ Lilino, ikyo kyo itolo binangu aba basubiligwa. Ugwe itolo ukabagila ukwibwa abandu bo ulo.

⁶ Kangi polelo utubalilo tumo lumu une ngufimbilisigwa ukuyoba ikindukimo iki kikukuswanyulania abène ntupatu, loli umwe mukukêta iki ikyene kikusanusya akabalilo kala. Mu ndumbula yako ugwe utikulonda ukubomba ikyene, loli palema kilipo i Kindukimo iki kikuyoba, “Ugwe...kufimbilisigwa ukubombigwa,” muketile, polelo ugwe kufimbilisigwa ukubomba ikyene.

⁷ Kangi ukubabona abene bikwisa ukufuma kulikosa kangi—kangi ukugela ukumbombela u Ntwa, nu kwîtika u butumigwa ubu u Ntwa âmbèle une nu kusûbila une ukuya mbômbi Gwâke ukuti une ngabagila ukubâla abène kalikôsa akasôbi, polelo nu bufwîle bwa bwanaloli une ngufimbilisigwa naloliloli ukubomba fyosa ifi une mmenye mumo u—u kutima imyoyo gya bandu bala; tumenye ukuti abène batikwîsa kuno itolo ukuti bakêtigwe, ukwëndësya ukukilania ifyamatalala ifyâmba nu twâmba, kangi ukusuluka ukukînda i misebwe imîsulano kubwîme, kangi abâna bâbo bikupôndwa ifyakulya nu kugon’utulo, kangi i kilundu kyabo kilambalele mu nyuma ya ligali. Kangi, umwe mumenye, ikyo kyo kikafu.

⁸ Lôli i Bângéli lyâyobîle isya bându bo aba, kula mwa Bûku gwa Bahiburi, untu gwa 11, “Kyo na ki kîsu kikaya kyakufikapo pa bându bo aba.” Une—une nguyoba ikyo panongwa yakuti une ngusanusya ikyène mu ndumbula yângu.

⁹ Kangi bingi bali apa mu New Albany na Louisville, kangi ukusyungutila kifuki, kula ku Kentucky, na mabuyo agakukîndàna komma kubutali fiyo, lôli pôpe abène bo basûbiligwa ukwîsa, ukwendësya ukukinda amatalala, fula-ya-matalala, kilikyosa ikingi, ukufika kuno.

¹⁰ Lilino, Pandungu ugu gukwisa lyo lyapankyêni pa Krisimasi. Kangi une ndinkwinogona ukuti une naali...naali ni ndumi ya Krisimasi kuli i kipanga, loli une—une nâli nu bwipilike bwa luko lumu kuli abinitu abanini bala, une ngufimbilisigwa ukuyoba linga abene...linga une nguyaga apa, polelo abinitu abanini babagile lumu, bingi ba abene kubutali, babagile ukumpondwa Krisimasi gwâbo ni findu. Polelo ikyene kikuyaga mu luko kikafu pa binitu abanini bala. Loli bo tukali ukubûka...Lilino, uswe...

¹¹ Une mmenye ukuti uswe bându apa tutikumanyisya abâna bîtu isya luko lwa kapângo bo yu Santa Klausi. Uswe tutikwitika mu kumbula aligwesa ubutûngulu, ukuti umwe mutikuyaga pakusyoba ku bana binu. Ifîndu fya luko bo lula, ifyo fyo bufundatupângo kûsulo kwâke, isya luko lwa kîndu bo ukwêga u buyo bwa Kristi pa Krisimasi.

¹² Kangi Krisimasi yitâgile...Krisimasi akaya kangi mma bwîpûti; ikyène lo lusekelo, ukunwa, ukukom’injuga,

ukwinogesya, itolo bwāpānja mpaka ku mpaka. Kangi ikylene kikaya...Kangi une nālonḁaga uku...Lumo ukufuma pa Krismasi une nisakuyobaga kangi pa *Krismasi*, umwe muketile, ukuti ikyēne kitisa kubīma abanii...Lōli ugwe ukabagila ukubūla ikyo ku bāna banīni bo ulo. Abēne bikubabona abānabo abanini pa kilo kya Krisimasi bikwāmbilila ifyabupi fya Krisimasi ni fīndu bo lula, abēne batikukupilikisya ikyēne. Muketile? Abene itolo...abene bo banini fiyo. Kangi uswe tukufimbilisigwa ukukumbukila abēne, ukuti abēne bo...ukuti abēne bali ni fīndu palikimo. Uswe tukufimbilisigwa ukwitwala twibene pasi ukukumbukila abinitu abanini bala, ukuti abene bene...

¹³ Ngimba une ngulāta fiyo—ngulāta fiyo pa kyēne, nkūndwe, ubulāte bwīngi fiyo pa kyēne? Ngimba umwe mubagile ukumbilika une kanunu kunyuma kula, kubutali kunyuma? Huu? Gūlila, une ngwīma kifuki fiyo. Kiliku ikyakuyobelapo kyo kyūmi, fyosa-fibili fya ifyēne, iki kimo na iki? Une—une ngwinogona ikylene kyo kila pala ikyo kyo kinunu. Ikyo kyo—ikyo kyo...Lilino, ngimba ikyo kyo bulebule, ngimba ikyo kinunupo? Lilino kinunu, kinunu.

¹⁴ Lilino, abinitu abanini bikufimbilisigwa ukupilikisya. Umwe mumenye, abēne bo—abēne bo bīnītu banini, kangi uswe tukufimbilisigwa ukukumbukila uswe twāli bīnītu banini akabalilo kamo, nūswe.

¹⁵ Kangi une ngukumbukila akabalilo kako uswe twāli banike abanini, abene bāsokaga panja nukutumula pāsī ulusingi lwa paini ulwaiyolo pabuyobumo, kangi māma āpūndisyaga utulōmbe tumo nu kutūngila ikyēne ukusyūngutūla ikyēne. Ikyo kyo kifiku kyōsa kyālīko pa kipiki kila. Lōli bala abanīni, i sokosi isyaiyolo ingafu syātulikigwe pamwanya pala itolo ukuya...Kangi, o, kangi lumu umwēne ālisibile ukwēga i... lumu akasaka akanini ka maswīti, kangi bala abanini abaswīti abakafu, (kangi fibili pamo fitatu kwa une, kangi fibili pamo fitatu kwa Humpy, kangi fibili pamo fitatu kwa *uyu*), itolo utupatu twa swīti, kangi uswe twālisibile ukukyūnga kila lyōsa i lisiku lyōsa, tukufyōmba pa kila, umwe mumenye. Nu kuniēnga ikyēne lōsa mu kapatu akanīni ka kikalatasi nu kubīka ikyēne mu nyāmbi syitu. Kangi linga uswe tuli ni kitili kya pistolo kyaiyolo, pamo—pamo aka mbembe akanini ukupūta, ikylene kyālī kindu kikulumba, ikylene kyāsāngalusyaga uswe.

¹⁶ Umwisyugu, ena, ikylene kyo kikindane. A bāndu abalōndo bali nu bukolelelo bwa akayabo akanīni aka hela kangi ikyēne kifikile fiyo ukuti abēne babagile ukūla abāna bābo ifīndu ifīngipo, abēne bikufwāla kanunupo, bikulya kanunupo, bikwītūgāla kanunupo. Kangi injila yōsa—mōsa ukusyūngutūla, une ngusakikisya abēne bali kanunupo, kangi pāsī pa kayīlo ka mfwālo ugwa mwīsyūgu. Kangi polelo, abanike abanini, umwe mukufimbilisigwa ukubaleka abene bayenakyo i kindukimo.

¹⁷ Lōli akabalilo kōsa yaga basisimikisye isya iki, babūla abēne kikayako nakimo ikindu bo Santa Klaus, panongwa yakuti ikyēne kikaya kitalusye. Limo mwa masiku aga abene bikwendaga nukuyoba, “Ngimba bule Yeso, lelo?” Muketile? Muketile? Polelo babula abene u Bwanaloli, yaga gwabwanalolindumbula na aligwesa. Yaga Bwanaloli. Kangi, fiyofiyo, ugwe ukābagile ukubabula abana bako ikindukimo ikisobi, panongwa yakuti abene babagile ukufyusya nukuyoba. . . Abene bikwitika mwa ugwe ukuya Nkristi, kangi abene bikulonda ugwe uku. . . Abene bikwitika ukuti iki ugwe kubabula abene bo Bwanaloli. Polelo yaga nsisimikisiyi ugwe kubabula abene u Bwanaloli, polelo ikylene kikusookaga kanunu mosa.

¹⁸ Lilino, kangi polelo une ngulōnda ukuya pabuninipo ukuya nakyo ikilo kimo ikyākōngelelāpo linga une mbagile, pamo ilisiku, ku kipānga, bo ngāli une ukusōkāpo pa ifyinja fyāngu ifi fikwisa ifya bubōmbèlo, ikyinja kya bubōmbèlo, ndigi.

¹⁹ Kangi linga ubwene bo bwigane bwa Kyala, une ngulonda ukugela ukwega ingomano sya fisu-fyapānja ukukilania ikyinja iki, kabuno une ngwipilika ukufūmbwa kwa ikylene. Fiyofiyo mu Switz- . . . mu Sweden na Norway, kangi fīngi fya fisu fya Scandania—i fya Scandania, kangi ukusuluka mu Asia. Une ngwipilika ukuti uswe tuli nubufūmbwe tukufimbilisigwa ukuya mu lwiputo pa findu ifi, ukuti uswe tukufimbilisigwa ukumanyila injila ya Mbepo Mwikemo kangi injila iyi Umwene abagile ukutulongosya uswe, ni findu ifi uswe tubagisenie ukubomba.

²⁰ Mu kufūnda mu syambukulu syakubwāndilo isya kipānga, isya Broadbent, ni sya Hazeltine, ni sīngi isyakuyobapo syābo pa kyēne, *Bātata baNicaea*. . . Kangi mmayolo une itolo ndinkumalisya nu bumi bosa ubwa Mwikemo Martin ukuti i kipanga kya Katolika kyākānile ukukemesya; Kyala ābōmbile ikyo. Polelo abene. . . isya bumi bwake ubukulumba, kangi mumo fikuti ifimanyilo ni fiswigo filafila fyakongaga unnyambala yula palapala ukusuluka mbumi bwake; mūmo umwēne asyūsisye abāndu babili abafwe, ākagile pānja imbepo inyali, āyōbile mu ndimi insitakumanyigwa, kangi ākētāga imboniboni ni fīndu, kangi yo nnyambalanki unkulumba. Loli, palema, mbusofu bulabula ubwa maka gake gali mu lwīyisyo pankenyi pa Kyala. Kangi uswe tukwāga umwīsyūgu ukuti i kipānga, pōpe kikumanyisya amaka gāke nukumanyisya ifimanyilo ukukōnga u mwītiki, pōpe uswe tukwāga abēne bikwitutumula lōsa, “nywāmu une, nnīni ugwe,” kangi ikyo, ikyēne—ikyēne kikaya ngati Kipānga kyakubwāndilo mma, umwe muketile. Abene bāli bakwiyufya, kangi bākisa kwa yumo nu nnine, kangi banyafu, bākupilikisya. Kangi ikylene kyo fiyo kikindane umwisyugu. Kangi une nguswiga linga i kīngi kya iki kikatugutila-kulubafu uswe ukufuma ku u—u lupōso lwanalōli

lwa—lwa Ndumi, ukuti, uswe tukulonda ukwiyufya twibene. Ikyungaga gwimwene... Ugwakongelelapo ukwiyisyapo ugwe ubagile ukuya, kyo kinunupo u Kyala isakukubombela ugwe.

²¹ Ukufūnda pa bufundatupāngo na fyōsa ifi ifipāngo, Krisimasi yēne yo kapāngo. Ikyēne kyo kikaya nakimo... Nakimo ikyānalōli isya Krisimasi. Krisimasi akāyobigwāga mma na mu i Bāngēli, abēne bakālīputilēmō siku ilisiku lya bupāpīgwe bwa Kristi. Kikālī kindu nakimo bo ikyo mma. Ikyo kyo kimanyisyo kya Katolika gwa Roma kangī komma ikimanyisyo kya Kikristi, nalimo Lisimbo kuli ikyene nakumo mu li Bāngēli kangī ku fyiya ifyākwānda mia yumo ukufuma i Bāngēli, muketile, nakimo ikya ikyene. Ikyēne kyo itolo kapāngo. Santa Klausī, ifyabukyulusi, filifyōsa, i kīndu kyōsa kyo kikumalikisya lōsa mu kifuluganio ikinywāmu.

²² Linga umwe mukugomokela nyuma nu kufūnda u bwāndilo bwa ikyēne nu kukēta ukusuluka lilino, umwe āngālī mukukēta kūko uswe tuliko. Kikayapo nakimo kisyele, nakimo kibagile ukutula loli u Kwise kwa Ntwa. Ikyo kyo kyosa. Kikayapo nakimo lilino kibagile ukututūla uswe ukufuma ku bufuluganike ubu lōli u Kwise kwa Ntwa.

²³ Ngimba aka ko kaswichi akanini aka kakusēfa amatepi gala? Lumo une kinunupo nsēfe ikindu kyosa iki, itolo ndingatumaga ikyene panja, panongwa yakuti ikyene kyo naloli kyamatingo. Lōli une nguyoba iki ukuti... Ngimba amatepi gikutēdekīgwa lilino? Komma ukulisya amatepi aga, muketile, amatepi aga gakaya ga kuli bugūliligwe mma. Agēne gabagile ukupīgwa ukusyūngutūla ukukīndamo nkipānga, pamo fyōsa bo ifyo, lōli... panongwa yakuti ikyēne kyo... ikyēne kisakupela ulufuluganiko, ukuya kisisimikisiyi bo kīsu. Muketile? Popāpo itolo kolelela ikyēne mpaka uswe tukutendekesya ikyēne mbukīndāne.

²⁴ Lilino, bo tukālī ukusegelela i ndumi, kangī aligwēsa gelaga ukuya bākwinogōna kangī ukuya bākutūsyā bomūmo umwe mubagile. Une ndisakwega akabalilo katali fiyo mma, loli une ngulonda ukwega akabalilo kāngu ukuti... ukukiguta ikyene pasi, ukuti umwe naloliloli mukukibonaga ikyene. Lilino, unko uswe ikyākwānda... Lilino, linga kilikyosa kili panja pa njila, une ngusubila, mūmo tufikile ngimba alipo...

²⁵ [Nkundwe Neville ikuyoba filipo ifikota fimo—Nsimbi] Ena, unko abakīkūlu bala aba bīmīle mula mu lubafu pala bīse pamwanya ap nkati muno. Bulipo ubuyo pamwanya apa kuli umwe bākalūmbu. Ena. Apa bulipo bumo papapa apa pankyeni. Apa kilipo ikikota papapa kunyuma apa. Balipo abana pamwanya apa pa kigemo, linga umunduyumo ikulonda ukusumuka nu mwana unnini, nu kupa ikikota kyābo ku mundu yumo, abakusi bīmīle. Fiki, bulipo ubuyo pa—pa kigemo papapa apa kuli a bāna, kangī unkusi ābagile ukuya ni kikota.

Abakikulu bala bimile kunyuma ku mbānda apo. Linga ugwe . . . Ukwene ko kubutali kunyuma kubwa kuno mu nguto, loli ikyene kyo . . . ikyene kikutola ukwīma pamwanya pala. Linga ugwe kulonda ukwīma . . .

²⁶ Apa filipo fimo pa kigemo. Lilino, mwe bamo ba umwe bakundwe mwe mukulonda ukwisa kuno, abana aba bali . . . Apa bulipo bumobwene bwītugesye apa kifuki ulubafu lwa Nkundwe Way. Isaga kuno lilino, ega ifikota fyinu papapa ukusyungutila apa, ukuti aligwesa . . . umwe mubagile ukuya itolo papapa ku kaya, ipilika umwe muli . . . ipela mwībène ukwīpilika kulakula kukāya. Apa bulipo ubuyo papapa apa, Nkundwe Shelby, pamwanya apa papapa apa pa kigemo, linga ugwe kulōnda ukwisa pamwanya apa nu kwītūgasya pāsi kifuki na uswe, papapa pamwanya apa. Kangi Nkundwe Evans kangi Nkundwe Charlie, na ugwe, apa kilipo—apa kilipo ikikota papapa apa, kangi kimo papapa apa, kangi fibili—fibili papapa apa. Isaga itolo pamwanya, nkundwe pala ukufuma . . . itolo isaga papapa pamwanya, ipelaga gwimwene nubusūbisigwe ukuti uswe tubagile . . . ega aligwesa itolo nikimyemye mumo uswe tubagile kulu u—kuli u bubombelo, ukuti umwe mutisakukatala kangi bakatale kangi mwimile mmwanya.

²⁷ Mwe bamo ba umwe bakundwe kunyuma . . . kalumbu kubutali kunyuma mu kiyumba kula, gwimile kubutali kula mu kiyumba. Ugwe gwe . . . yikāli ifwāsi. Apa kilipo ikingi, ikyene kyo kikota kya piano umunduyumo abagile ukubombela, linga abene bikulonda ukwisa nukwitugasya pa kyene. Ikyene kikuyaga kyosa kinunu. Une nguketa unkikulu kunyuma kula ikulōngola ikikota kya bandu nu lubafu lwa umwene, popapo polelo ikyo kyo kili kanunu kyosa. Itolo ipela gwīmwenē ukwīpilika itolo ukuya nsūbisigwe bomūmo ugwe ubagile lilino.

²⁸ Kangi lilino bo uswe tukuya bikasigwe, unko uswe . . . Ikyene kyo kifuki maminiti malongo mabili, malongo mabili na matatu ukufuma pa sala ya kalongo, pa lisiku lya kalongo na mahano na mabili ilya Dizembala. Fula panja, kuno mu Jeffersonville ulubunju ulu. Kangi—kangi uswe tuli babibi panja; loli tukwipilika kanunu nkati, kinunu, tumenye ukuti uswe tukusegelela, u Kwisa kwa Ntwa kuli kifuki, kangi tukusegeléla Syepwa. Kangi uswe tuli bakupālisya fiyo kwa Kyala ukuti uswe tubagile ulubunju ulu ukwīma nukupa ku mwitiki, bu nsitakwitika, i Lisyu lya Kyala gwābūmi. Tkusūbīla ukuti ikyēne kisakuyaga lisiku ilikulumba kuli twesa ba uswe ukupilikisya ifindu fya Ntwa.

²⁹ Lilino unko uswe twinamisye imitu gyitu itolo pakabalilo kuli u lwiputo. Kangi akabalilo kako uswe twinamisye imitu gyitu pasi, linga balipo balibosa bikulonda ukukumbukiligwa, itolo fyusya amaboko ginu kwa Kyala, kumbukilaga ubusume bwako mu ndumbula yako. Ndaga ugwe.

³⁰ Gwītu Gwakumwanya Tāta, bo uswe lilino tuli mu kitēmbē, twēsa twītūgēsye, kangī ifyakuyobelapo fyo fyūmi, kangī ifyēgelelo fikubūka, kangī a Bakristi bikwīpūta, ifyakusūma fikupeligwa ukumanyigwa. Kangī kuli i milungu mibili pamo mitatu une ngīndilile ukufūnda pa ndumi iyi kuli u mwīsyūgu. Itolo a masyu manini ukuti lumu u Mbepo Mwikemo abagile ukuguta ukwingisya pasi ikimanyisyo mu ndumbula sya bandu, ukuti abene babagile ukuketa akabalilo aka uswe tulimo nu bumi, nukwitendekesya ukwagana nu Ntwa Kyala. Uswe tubagile ukwīpūta kuli bōsa ba bītu ababine na bōnywa kulikōsa.

³¹ O Yeso, kumbukilaga i Kipanga Kyako, i Kipanga kya-kīsu-kyosa, mosa ukukilania kīsu-kyōsa ulubunju ulu, bamo panja mmatengele, bamo pasi nkikoga kya minogono, bamo mwa bene bali pa kyamba pamwanya. Kangī mosa nkisu a bana Bako bikusubila pa Ugwe nu kukoolela pa Ugwe. Kangī bo Yohani gwa iyolo, ukufuma ku Lusūngo lwa Patmos, alinkuti, “Pōpe lūlo, isaga, Ntwa Yeso.”

³² Kangī uswe tukusyagania ukuti uswe tukaya kisita kuyapo kwa ndugu, umwēne akabalilo kōsa ali kifuki ukupīnga nu kwīmika, nukubōmba kalikosa aka umwēne abagile. Loli, O Ntwa, bapaga abana Bako u lwītiko ulubunju ulu, amaka ukufyuka pamwanya pa ndugu, ukwīgūla i ndūmbūla syābo nu kupela imyōyo gyābo i kibānja kya mfu gwāmboto kūko ukuti i Lisyu Iya Būmi libagile ukubyāligwa, nukutwāla panja ubusangalufu ubukulumba kangī u mfunjo umpapate.

³³ Une ngusuma, Ntwa, ukuti Ugwe kusayaga i Lisyu Lyako na babombi Bako. Paga ubutuli ku masyu amōnywa aga aga une ukuti mbagile ukuumilisya ukuya na maka nu bupakigwe bwa Mbepo Mwikemo. Kangī polelo mu lukindi lwa lwiputo, paga amaka nu lwitiko, Ntwa, ukuti patisakuyapo nu mundu nayumo umonywa pakati pitu akabalilo kako uswe tukusokapo inyumba iyi. Tupaga ikyene, Ntwa.

³⁴ Uswe tumenye ukuti uswe tukwītūgāla ku kabalilo ka bumalikisyo. Kangī uswe tukukusuma Ugwe ukutusaya uswe lilino bo uswe tukukindilila ukugūlila pa Ugwe nukubala i Lisyu Lyako. Mu Ngamu ya Yeso uswe tukusuma. Amenī.

³⁵ Lilino une nguyaga pakubala amabuyo mabili pamo matatu mu Lisimbo, kangī bomūmo une nāfumwīsyē Pandungu ugu gukīndile ukuti umwīsyūgu une nayaga pakugela ukuyoba pa: *Kikristi Ukulwāna Nu Bwīpūtafifwāni*. Kangī ikyo kyo kimanyisyo kyitu ku lubunju ulu. Kangī, lilino, une ngaya mfundakyala mma, komma mfunda i Bāngēli mu njila nayimo, itolo u mūndu unsitakubala uyu ām’ganile u Ntwa Yeso na yōsa i ndūmbūla yāngu. Une ndikwiyobela ukuya mfundakyala mma pamo ukugela ukwega ubuyo bwa yumoywene, loli itolo ukugela mu lwīyufyo lwa ndumbula yangu ukulingania ifindu ifyo ifi une

ngwipilika ukuti u Mbepo Mwikemo asetwile kwa une, kangi une ngufimbilisigwa ukupa ku kipanga kyangu. Kabuno icyene kyo ku bwĩkyēle bwangu ukuti ikipanga iki kikukula, ukuti ikipanga iki kyo mwambepo kitalusye. Ikyene kyo ku bufumbwe bwangu panongwa yakuti ikipanga iki kyo bufumbwe bwa Kyala, kangi ikifumbwe Kyake kyo kifumbwe kyangu. Polelo une ngufimbilisigwa ukuketa ku iki.

³⁶ Ukubala mu bafundasyambukulu abakubwāndilo, isya Irenaeus na bene, mumo abene bakyungile ikipanga kyabo kisitakubwapuligwa ukufuma ku findu fya nkisu, mūmo abamanyisi abaiyolo bala bāfikile kula kangi naloliloli bāsyēle ni Nongwainunu yila. I Bāngeli likāsĩmbigwe akabalilo kala mu luko bomūmo uswe tulinalyo Ilyēne lilino, komma mpaka u Bubūmbe-kangi, kangi Luteri alinkubika Ilyēne mu bubĩndikisigwe. Loli abene—abene bāli na iki abene bākōlile *I Nongwainunu nu Ntumigwa. Nongwainunu nu Ntumigwa*, kangi abene bāsyēle na ikyo.

³⁷ Lilino, ku mabuyo mabili aga uswe tukulonda ukubala ulubunju ulu, bumu mwa gēne bukwāgigwa mwa Būku gwa Yeremiya, unto gwa 7, kangi ukwanda ni linandi lya 10 mpaka lya 18. Ubuyo ubungi bukwagigwa mu Imbombo 7:49. Kangi linga ugwe kulonda ukusimba ilisimbo lya iki, pamo ilisimbo ukufuma mu iki, Yeremiya 7, ilyene likuyaga linandi lya 18. Une ngulōnda ukwānda ukubala ukufuma ku linandi lya 10.

Kangi isaga kangi ima pankyeni pa une mu nyumba iyi, iyi yikukōleligwa ni ngamu yangu, nukuyoba, Uswe tubāngigwe ukubōmba fyōsa ifya fyāmwiki ifi?

Ngimba i nyūmba iyi, iyi yo yikōleligwe ni ngamu yāngu, yīsile ukuya bugono bwa banyāmbūta mmaso gīnu? Keta, na Une ngetile icyene, ikuti UNTWA.

Lōli būka umwe lilino ku buyo bwāngu ubu bwāli mu Shiloh, kūko Une nābikile ingamu yāngu ku bwāndilo, nukukēta iki Une nābōmbile kuli icyēne ku būbibi bwa bāndu bāngu Israeli.

Kangi lilino, panongwa yakuti umwe mubōmbile imbombo syōsa isi, syo ikuti u NTWA, ukuti Une nāyobile kwa umwe, ukusumuka mbulābile nu kuyoba, lōli umwe mukāpilike mma; . . . Une nābakōlile umwe, lōli umwe mukālyāmwi mma;

Polelo Une ngubombaga iki ku nyumba iyi, iyi yikukōleligwa ni ngamu yangu, mūno umwe mukusūbila, kangi ku buyo ubu Une ngupa kwa umwe kangi ku batāta bīnu, bo mūmo Une mbōmbile ku Shiloh.

. . . Une nisakutāgaga umwe pānja pa bukētelo bwāngu. . . Une nisa kuya ngagile pānja bōsa

abakūndwe bīnu, Une ngagile abakundwe bosa, lope nu luyungu losa ulwa Efraimu.

Polelo ukuhomba mma ugwe panongwa ya bāndu aba, ukwīputila mma...panongwa ya bāndu aba, kangī mma nukufyūsya pamwanya nu kukūta pamo'mma inyīpūto kuli abēne, pamo'mma ukutēndēka ubupepekelo kwa une: kabuno Une ndisakukupilika ugwe.

Kukēta ugwe umma iki abene bikubomba nkaya ka Yuda kangī mu ngindi sya Yerusalemu?

³⁸ Lilino une ngulōnda ukwīma bo ngāli une ukubala ilinandi lyabumalikisyo lya iki. Unko une nānde kangī lilino. Kyala ikukemela abāndu aba, nukuyoba, “Komma nukwīputila abēne.” Unko une nānde ni linandi lya 16 nukubala ukwisila mu lya 18 lilino. Pilikisya kifuki.

Polelo komma ukwīputa mma ugwe kuli bandu aba, kangī'mma ukufyusya mmwanya ukulila pamo'mma inyiputo kuli abēne, kangī mma ukupela ubwimililapakati kwa une: kabuno une ndisakukupilika ugwe.

Uketile ugwe mma...Kukēta ugwe mma iki abene bikubomba nkaya ka Yuda kangī mu ngindi sya Yerusalemu?

A bāna bikubūngānia i mbābu, . . . a bātāta bikwāsya imyōto, kangī abakīkūlu bikufulugania ikimimīna kyābo, ukutēndēka utusyēsye ku mwēhe gwa kumwanya, kangī ukōnelēla panja ifyabupi-fya-kunwa ku bakyalā abāngi, ukuti umwe mubagile ukunsāmbūla une ku bukalale.

³⁹ Lilino, une ngulōnda ukusanukila lilino mwa Būku gwa Imbo, unto gwa 7, kangī ukwanda ni linandi lya 44, nukubala ukusuluka ku lya 50.

Abatāta bitu bāli ni nyumba ya buketi mu lulangalanga, bo umwene atalile asūngwile, ikuyoba kwa Mōse, ukuti umwene abagile ukitendeka ikylene ukufwana nu bubonekelo ubu umwene ābubwēne.

Iki kyōpe abatāta bitu aba bālīsile mula bātūwēle mula na Yeso ku bukābilo bwa Bāpānja, bābo Kyāla āgutile pānja pankyēni pa kisyo kyītu kya bātāta bitu, mpaka masiku ga Davidi;

Bābo bābwagile ubukundwe na Kyala, kangī bānyonywāga ukwāga i nyumba kuli Kyala gwa Yākōbo.

Loli Solomoni ālinjengile umwene i nyumba.

Palema ifi u Gwapamwanya unkinde-bosa atikwitugasya mma mu tempeli indendekigwe na maboko; mūmo ikuyobela u nsololi,

Kumwanya ko kikota kyangu, kangi i kīsu kyo kunjengkanya kyo: ngimba yo nyumba nki ugwe kunjengkela une? ikuti u Ntwa: pamo ngimba bo buyo buki bwa butusyo bwangu?

⁴⁰ Lilino, umwe mubagile ukuketa ukwisila mu kubala kwa Lisimbo, ukuti, kuko une ngubikapo aminogono gangu ulubunju ulu, pa “bwīputafifwāni,” ikyākwānda, ukwānda nakyo. Bulipo ubunīni busīmbigwe isya *bwīpūtafifwāni*. Gakayako mma amabuku mīngi ukulīngānia u bwīpūtafifwāni, iki u bwīpūtafifwāni buli, kangi napāpo i kīsu kwīswile ni kyēne. Une ngwinogona inongwa ya ikyene yo, yo nongwa yakuti ikyene kikālīnganisigwēmo siku ku bandu, kisita kumanya iki ikyene kikuyaga. Kangi luyīle lusako lwāngu, kangi u lusako lwāngu ulukulumba m’būmi bwāngu, mu kwēnda, ukukēta ubwīpūtafifwāni bumo, ukumanya iki ikyēne kili.

⁴¹ Kangi polelo mu kufūnda ubwīpūfifwāni, imilūngu mināndi igi gyākīndāga, bufundatupāngo, u bufundatupāngo twa kiGiriki nu bufundatupāngo twa kiRoma, polelo ikyēne kikutwāla une ukugomokela ukukēta kali abēne bikugōga... bākālī bikukyūnga ikīndu kilakila kila kyābūmbi, ukukēta kali linga ubwīpūtafifwāni bukusyāla mūmo ubwēne bwālī ku bwāndilo. Umwīsyūgu mu kwēnda, ukukēta ubwīpūtafifwāni; kangi polelo ukukēta i njila ikyēne kyālyāndīle, ukubala mūmo ikyēne kyālyāndīle kunyuma ku...mmasiku ga kubwāndilo; une ngukēta ukuti ikyēne kikāndūka mma.

⁴² Lilino, une nālī mu India, India yo īswīle nu bwīpūtafifwāni. Abēne bali na bēnda-pamoto kula kangi a bakīndāne... Une ngwīnogōna, pamusi pamo akabalilo kāko une nāfikile mu Bombay, une nalyāmbililigwe pamusi pala na...Une ne...umunduyumo ālimbūlile une, une ngabagile ukumanya ywāni āli ywāni, abēne bālī itolo mu tempeli ya baJains. Kangi ikyēne kyālī pamo kalongo-na-fihano-na-fibili pamo fihano-na-fibili, ubwiputiputi ubukīndāne, kangi une ne kifuki nsisimikīsyē ikyēne kyālī kalongo-na-fihano-na-fibili ifiputiputi ifikīndāne fyālyāgēne na une kula mu kukānikāna kwa Lisyu, kangi kilikyōsa kimokimo kya fyēne mbwitotekele ukulwāna na Kristi. Kalongo-na-fihano-na-fibili ifiputiputi ifikīndāne! Kangi abēne bālī...Abēne balinkututēndēka uswe ukufūla ifilato fyītu ku tempeli, nukwisa nkati, kangi abēne balinkutubika uswe pāsī pa mapilo. Kangi ikyēne kyābagile ukwēga akabalilo kamo ukukīndamo fyōsa i sukuliko (bo une ngukōlēla ikyēne) uswe twāfīmbilisigwāga ukukīndāmo. Lōli u nkulumba gwa kāya ātwēgile uswe nkati mula, yumwēne āli Hindu, uyu yo gwaMuhamadi.

43 Kangi Muhamadi āli nsololi, kangi umwene āsōkīle ukufuma pa lubāmbiko lwa Isimaili uyu yōpe āli mwanundumiana gwa Abraham.

44 Kangi ikyēne kyāli ku lubāmbiko ulu ukuti undumbilili umfumuke uyu nkisu umwīsyūgu, uyu, ābopile ukufuma yumo gwa banyāmbāla bābo uyu ākanikaga umwēne ku bubonesyo mu Lisyu. Kangi, ku minogono gangu, undumbilili abagile ukuti aayobile, “Une ngaya ni fyabupi fyosa ifya bubumbulusyo, loli umbili gwitu gwa bītiki guli nafyo bo ifyo. Umwe mbapo une isala inandi, kangi une nisakuntwala umunduyumo apa.” Muketile? Loli, ena, mukubomba ikyo, polelo undumbilili abagile ukwiywelula mwene ku fipanganio ifi fyantūlāga mwene, kangi polelo umwēne āngali asopigwe pānja.

45 Kangi polelo pa linogono lyakibili lya ikyēne, Une ndikwītika une āngali ngundeka unsitakwitika yula ukupōnjōla pamwanya pa Lisyu lya Kyala. Linga une nabagile ukuti nāpōnjoligwe, une āngali pōpe nīmile pala nu kunāngisya u lwītiko lwāngu nu bwītiki mwa Kyala ukuti Umwēne ikusyāla yulayula. Bo mumo abana ba kiHiburi bāyobile, “Kyala gwitu abagile ukutupoka uswe ukufuma mu ng’ango ya moto iyi, loli palema isi uswe tutisakwinama ku fifwani fyinu.” Ena, une ngusūbila ikyēne āngali kili kindu kya bukifupo. Kangi polelo kāngi une. . .

46 Bo ukuya u dokotala gwa bufundakyala kangi mbīkigwe kanunu mu Lisīmbo, ukuya u nsasanianongwa unkulumba, kangi u nyāmbāla gwamaka umwēne ali, une ngwitika ukuti une angali nganikene nu mweene pa Lisyu, kali Yeso aali yo Kristi pamo mma, pamo kali Muhamadi āli nsololi, kangi nāsismikisye umwene ni Bāngēli lyake mwene. Linga ikyo kyābagile ukuya bukōleligwe bwāngu (mu i Bāngēli) bo mūmo ikyēne kyo mbāngēli, ukulīngānia ikyēne, Une angali negile ubwime bula mbuyo bwa itolo ukubopa ukufuma ku kyene nukugomokako. Kila kyābonisye. . . Kila kitikubonesya bula ubukifu bwa Kikristi ubwānalōli ubu bwisa kwīma pala, ukuyamūmi pamo ukufwa. Kyala abagile ukuponesya. Une ngwitika une angali ngolile ikiboko kya umwene pa ikyo.

47 Lōli abēne bikwībwa ukwīnogona isya Bombay bo u mūndu umfwamaso kula, abaMuhamadi, ikilo kila uyu ālyāmbilile ukukēta kwāke mu lukomano. Abēne bakābagile ukuyobapo ikyo.

48 Lōli, palema isi, pa bāndu aba, abēne bakaya basyobi mma. Abēne bo bāndu babwanaloli-ndumbula, itolo ukuya banaloli-ndumbula bo umwe na une, kangi utubalilo tumo ukukinda mūmo uswe tuyīlile kuno mu America. Abene bakaya basyobi mma. Abene naloliloli bikwitika ikyo nukubombela ikylene na fyosa ifi fili mu bene.

⁴⁹ Unko une mbapepo umwe akandukamo akanini pa bwiputafifwani. Une ngwibwa i ngamu ya kyala uyu yo kyala gwa bēnda-pa-moto, lōli icyēne kyo kifwani ikikulumba, ikinywamu. . . ikindukimo kifwanefwane ku kisyō kya mūndu, u luko lwa kisyō ngati-kibūmbigwe, ni minywāmu, imbulukutu inywāmu ukupilika imbibi syōsa isyābo na fyōsa bo ifyo. Kangi ifikulumba, isangalabwe inywāmu bo indebelebe mu syābo. . . mu mbulukutu syāke apa, ukuti, lumō syālyēgile sinda gwa elifu-elifu akayabo, lumō; ikyo kibagile ukuya kisakikisigwe-pamwanyapo, icyēne kibagile ukuya kisakikisigwe-pāsipo. Lōli, o, go mabwe maki agantēngo mu kifwani iki!

⁵⁰ Kangi u mpūti gwa tempeli ikutwāla u ndimi undondo, umwēne atikufimbilisigwa ukuya. . . itolo gwābwila, utikufimbilisigwa ukuya mundu yumo ugwapasima. Umwēne yo itolo nyāmbala gwaitolo, u ndimi uyu ikulōnda ukupa ulupālisyo kwa kyala gwāke panongwa ya kimela kinunu. Kangi, mukubōmba ikyo, umwēne ikunāngisya ulwītiko lwāke mwa kyala bo umwēne ikwisa ku tempeli kangi asayigwege nu mpūti gwāke.

⁵¹ Kangi polelo uku. . . ikwītēndekēsya ukwēnda ukukīnda mu kitubwi kya mikalasila igi gyo mafiti mīngi mbusolofu kangi mafiti mīngi mbupapate, kangi gikupūtigwa ni fipūtilo mpaka igyēne gyo myēlu mbupyāno. Lilino, ikyo kikaya kyakwibikāpo itolo, icyēne kyo bwānalōli. Umwene ikubuka pankyeni pa kifwani, ukufumusya imbibi syake kwa mpūti uyu, kangi abene bikonelela amisi pa mwene; amisi amikemo, na fyosa bo ifyo, ukuti umputi asayile.

⁵² Kangi polelo, utubalilo twingi, abene bikwega imbēja inywamu, imbēja ya iswi, ingulumba, inywāmu, lumō sinda gwa inch mpaka abasinda-sinda batatu ukukilania u—u bupapate, ukukilania ukufuma u—u buyo ku ngili ya kunyuma ya mbēja. Kangi abēne bikubika umpila gwa mīsi pa ikyo, ngati ikimogesyo kya mpiki unnini gwa Krismasi, nu mpila unnini, nu kwisusya icyēne kīswile na mīsi ukutēndēka icyēne kiyege kisito. Kangi abēne bikwēga, naloliloli, maelifu ga fila nu kulasa fila mu nyōfu gwābo, ukukwāba ifyēne pānja. Bo abene bikubuka mula, mu mbili gwabo, ukubakwaba abene, ukukindamo mu bukubilwe ukunsangalusya kyala gwabo, ikifwani. Abēne bakaya basyobi mma.

⁵³ Polelo, utubalilo twīngi, abēne bikusōsya ululimi lwābo pānja nu kuya ni kilasilo ni foloko pa kyēne, ukubūka ukukīnda ululimo lwābo kangi mmwanya ukukīnda imbulo yābo nu kukolelela icyēne palikimo, ukwēga isono sya mulisi nu kusona undomo gwābo palikimo linga abēne. . . aba bāyobile ifindu ifisobi. Kangi bo bukubilwe nki!

⁵⁴ Kangi polelo bikwītūgāsya pāsi pa kitubwi ikikulumba iki ikya moto. Abene bikugoga imbene, ukuhobosya i kifwani,

ukupa ubumi kuli imbibi syabo. Kangi ugwe kulōndigwa ukupilika i—i kyakwīlumbūsyā akabalilo kākō imbēne yila yikugogigwa. Abēne bikulāta imbībi syābo pa kyēne nu kugoga imbene, bikusopa i . . . ukwēga i lilopa ukuya buhōmbe.

⁵⁵ Kangi polelo linga u mwēnda-mmōto uyu, linga umwēne ikuya nu lutēnde kangi ikubopa ukukīndamo mmoto, umwēne ikutwāla ulufuyulo pa mwēne. Lōli umwēne ikufimbilisigwa ukwēnda polepole kangi nubwīkāsyō ukukīndamo mu mikalasilo gwa mōto. Kangi utubalilotumo ifyēne fikuya bubīngi bo mafiti kalongo na mahano, imikalasilo igi igya mōto. Kangi lumō kalongo na mahano lumō amafiti kalongo na mahano mbusolofu kangi lumō ama yādi malongo matatu pamo mana mbutali, kangi ukufwana, o, lumō amafiti lwele pamo kalongo mbupapate. Kangi agene mēlu mbupyano. Kangi umwēne akafwāla nakimo lōli akābi, aka ko kalīti bo kābi-kamunsana kaniēmbeteligwe ukusyūngutula pakati pa umwēne. Kangi umwēne ikusōka pānja ni, ikwītulika na fyōsa ifi, kangi ikusulul'ilopa, kangi imbēja sya inswi na filifyōsa mōsa ukukilania u mbili gwāke, ikwisukulisya mwēne mmwanya ukuya gwalutēnde mpaka itotofulo imyēlu gikōnēka ukufumu ku kanwa kākē.

⁵⁶ Kangi apa umwēne ikwīsa, ikwēnda ukukīndamo mu mōto gula, nu kwēnda ukusōka ulubafu ulūngi, kisitakufulasigwa na panandi, ukwisila mu moto, kangi lumō amalundi gāke gikubūka nubusolofu bo *lula* (ifilūndi) pāsi mu mōto, amafiti mabili pamo mīngipo bo umwēne ikwēnda, ikukwāba mmwanya gila imikalasilo imipyāno-mikesefu pa mbili gwāke ugwabūndu, ikwēnda ukukīsaniana u mōto gula kangi ikusōka pānja pa lubafu ulūngi kisitakufulasigwa. Ugwe gwābagile ukukēta ku malundi gāke, nakamo na kakalasulo pamo ubupye.

⁵⁷ Kangi mu ketelela lūlo, kangi ngwīnogōna, linga i kyābūpi ku kifwāni kisitakyala, ni lilopa lya mbene, nu lwītiko mu bo ifyō kyābagile ukuponesya u nsitakyala ukufuma ku mōto, ngimba kyofiki i Lilopa lya Yeso Kristi likubombaga kuli u mwitiki kwa Kyala gwabumi?

⁵⁸ Lilino, ubwīpūtafifwāni kyo kindu ikihesya. Ukusuluka ukukīndamo mu ngulilo uswe tufumile pakuya nakyo ikyēne, ukufuma kubutali i . . . ngusakikisya, u bwāndilo bwa kabalilo. Lilino, u lubātiko kuli ubwīputa-kifwāni ubu yo mūndu uyu ikupāngānia mōsa i kifwāni, ikutendekesya ikifwani, polelo umwene ikwingila nkati nukwitendekesya mwene ku bwīputi ubukulumba ubu. Lilino, umwene ikwitika ukuti ikifwani iki kitendekigwe mu kifwani kya kyala yumo uyu umwene nasiku atiku. . . akakētāmo siku. Umwene yo kisita bubumbe, polelo umwene ikwitika umwene ali mu bufwane kya kifwani iki kikyō umwene ikupela kwa kyala uyu.

⁵⁹ Lilino, komma ukukyitikisya ikyō kibaleke umwe! I

“kifwani” kili nkifwani kya kyala gwakapāngo uyu umwene ikwitika aliko.

⁶⁰ Polelo umwene ikubuka ku pankyeni pa kifwani iki nukwikipamisa mwene, kang'i ikwitika ukuti u kyala uyu yo mundu unsitakuboneka ikwisa pasi mu kifwani iki, kang'i umwene ikwitika ukuti umwene ikuyoba kwa kyala ukwisila mu kifwani iki, kyala yula ikwitwala mwene mu kifwani iki nukummwamuka umwene. Kang'i mwe bingi ba umwe bamanyisi apa mwe mwēgile u bufundatupāngo. . .Bope naba bakyala bala, abene baali na mabwite yumo nu nnine, abene biyobelaga, na filifyosa, mmasiku gala.

⁶¹ Lilino, mmasyu agangi, u kyala ikwiyaṇdusya mwēne ukufuma ku bwime bwāke bwakikindakipeligwa, ukubuka mu kifwani iki, kang'i ikuyoba ukugomokesya ku mwiputi ukwisila mu kifwani iki. Kang'i u mwiputi, mu luko lumu lwa bwipiliko bwabunyenyemusye ubwakwipelela mōsa, ikwitika ukuti i kifwani kikuyoba ku mwēne, ku ndumbula yaḱe, kang'i umwēne ahobokeligwe imbibi syāke kang'i kyo kiliku-ikyakōngelēla, ukwisila mu kifwani iki, iki pabwelu kikunangisa ikyene yo mōhēsi. Ikyene yo mōhēsi uyu ikubomba ikyene.

⁶² Kang'i abēne itolo batikubōmba itolo ifindu mwalomwalo; bamo ba bēne bikubōmba, lōli balipo bamo naloliloli biputi babwanaloli ba findu fila. Ukwēgelēla itolo, une nābagile ukubabūla umwe utupāngo twa mūmo abōhēsi bala mu fifwani fila bikubōmba uluko lōsa lwa findu, ukupela ililopa ukusōka ukufuma ku findu, na filifyosa ifingi. Ifyēne—ifyēne fyo—ifyēne fyo misyētano!

⁶³ Kang'i linga umwe mutikwitika mu i...alipo naloliloli u mōhēsi, umwe mutikwitika aliko Kyala. Nalōli, umwe mukufimbilisigwa ukwītika ikyakulwāna, i kyākutūla kang'i ikyākulwāna. Polelo alipo u mōhēsi ugwanaloliloli, kang'i umwene yo mundu. Komma i *linogono*, umwene yo *mundu*.

⁶⁴ Lilino, kuliko ikimanyiso kukubuka pa ikyo kikuyoba, “U mohesi yo itolo i—i linogōno ilibibi ugwe kwēga.” Umma, umma, ikyene kikaya. U mōhēsi yo mundu.

⁶⁵ A bāndu balabala bikwītika ukuti, “U Mbepo Mwikēmō yo itolo i—i linogōno ilinuu ugwe kwēga.” Loli komma ukwitika ikyo. U Mbepo Mwikemō yo Mundu, Ikyēne yo Mundu gwa Kristi mbubumbigwe bwa Mbepo.

⁶⁶ Lilino, aba abipūtafifwāni...Kang'i umwe mulinago a Masimbo gīnu gitēdekisye pamo a mabuyo kuli a Masimbo gīnu. Une—une mbagile ukugomokelamo ku gamo mwa gēne nkabalilo kanini, a Masimbo, uswe tubagile ukubala gamo. Lilino, abipūtafifwāni aba, bikwikipamisa bēne pankyēni pa kifwāni, bikwītika ukuti u kyala uyu abēne bikwipūta imililigwe mu kifwāni iki. Lilino, ngimba umwe mupilikisye kila, ukuti umwiputi akaya nsyobi? Umwēne naloliloli

ikukolekela ikindukimo iki kili mu kifwāni kila, panongwa yakuti ikyēne kikugomokela ku mwēne, umwēne ikubomba ikindukimo; ikwēga ikyēne ukufuma ku kifwāni kila, iki kyo kyāla gwakapāngo, komma u gwānalōli Yula.

⁶⁷ Kangi utubalilo twingi u mōhēsi ikwisa mu findu ifyo. Kangi u mōhēsi ikwisa mu ngomano utubalilo tumo nu kwīyēgeligwa mwēne ukuya Kyala. Une nkibwēne iki mu butumīgwe bwāngu.

⁶⁸ Lilino, kumbukilaga, iki kyo itolo...uswe tukumanyisya itolo ulubunju ulu. Kangi une ngulonda ikipanga iki, akabalilo kako une ngusokapo mbutumigwe apa ukubuka panja mmigunda, une ngulōnda umwe ukusyāla nu ntimi gwīnu nukwitugasya nu Bumanyisi ubu bukumanyisigwa apa. Ima ni Lisyu ili, komma ugwe ukukileka Ikyene! Ugwe ima palapala ni Lisyu kali kyo fiki kikwisa pamo kikubūka, syala ni Lisyu lila! Muketile? Lilino, kangi itolo panongwa yakuti une ngusokapo...Une ne itolo yumo mwa batimi apa. Nkundwe Neville ikumanyisya ikindu kilakila une ngubomba, polelo itolo isaga papapa pa kipanga nukupilikisya ku Lisyu.

⁶⁹ Une ngamanya kūko Umwēne ikundongosyāga une. Une ndinkumbula unkasi gwangu ulubunju ulu ku kigemo, “Kifumile ukuyapo ikindukimo mwa une iki kikūtile ifyinja fyosa ifi, une nguyaga pakusyāgānia iki ikyēne kili.” Lilino, une ngamanya yo njilanki Ikyene kikulongolelaga, kuko Ikyene kikubukaga, loli kuko Umwene ikundongosyaga une une ngukongaga.

⁷⁰ Lilino, ubwīputafifwāni, ikyēne kyo kikāli nalino. Uswe tukwaga...Une ngubaga abandu bikwisa ku kigemo, kangi nu buyobelo ubufwamaso ubwa bamanyisi abafwamaso, aba bisakuyobaga, “Itolo iguka lōsa, ibwa filifyōsa, pela ilīnogonelo lyāko lisitakāndu. Ugwe kwisa kuyaga u—u Eliya. Ugwe kuyaga *iki, kila*, pamo i *kingi*.” Bo butungulu buki! Ugwe utikwisaga kwa Kyala...Uko ko kwigula umoyo gwako ku luko losa ulwa mbepo sya mōhēsi sikufikamo. Komma ugwe ukubomba ikyo. Ugwe kufimbilisigwa ukukumbukila alipo mōhēsi, kangi umwene ikwēgelela Kristi ku sopelo, kifuki.

⁷¹ Une nābalāga mu *Būmi bwa Mwikemo Martin* akabalilo kamo aka kakindilepo, ukuti kūko u ndumiana, umwēne āli naloli mpūti, kangi umwene alinkuyoba ukuti Kyala alinkōlile umwēne ukuya yumo mwa basololi baiyolo, “Umwe pilikisya kwa une, une ndi yumo mwa basololi baiyolo.” Kangi i sukulu...Martin, ena, akābagile ukupilikisya ku kindu bo ikyo. Polelo abene balinkusita kwitika ikyene panongwa yakuti ubumi bwa ndumiana bukafwanaga ni kyene. Kubumalikisyo umwene alinkuti, “Une ngusisimikisya kwa umwe ukuti une ngukoleligwa ukuya nsololi ugwaiyolo. Itolo umwinitu unkeke,” alinkuti, “loli une ngōleligwe.”

⁷² Muketile, “Ifikungilwa ni mbilikilo fili panja pa lupinduko.” Muketile, abene bikusokapo pa Lisyu, kangî akabalilo kako ugwe kusokapo pa Lisyu ugwe kwisa mu kalikosa.

⁷³ Kangi u ndumiana uyu alinkuti, “Ikilo iki, ukusyungutula pakilo-pakati, Kyala isakumba une unselekesye umwêlu, ukwitugasya pakati pa umwe mwesa, ukunangisya ukuti une ne nsololi ugwaiyolo.” Polelo abene, ikilo kila abene bosa balinkumpilika, nukuheha nukwisa mula, kangî abandu bikukwenda. Kangi u ndumiana âlyambilîle u nselekesye umwêlu. Akabalilo kâko u njâti âsôkilêpo, abêne balinkubûka nu kwakukêta u nselekesye, ikyêne kyâli kyânalôli, u gwânalôli, unselekesye umwêlu, gwâbonekâga nnunu fiyo.

⁷⁴ Loli, u bishopu unkangale, umwene itolo alinkutoligwa ukukyêga ikyo. Ikyene kikabonekaga kitalusye, panongwa yakuti, ikyene itolo kikâli Kyammasimbo (unselekesye umwêlu).

⁷⁵ Kangi akabalilo kâko umwêne âbômbîle, abêne balinkuti, “Ega unselekesye ugu nukubûka ukwîma pankyêni pa Mwikemo Martin, unnyâmbâla gwa Kyala yula.” Kangi umwene alinkutoligwa ukubomba ikyene. Umwene alinkusita kwîma pankyeni pa nsololi ugwabwanaloli. Umwene akâbagile ukwîma; kangî abene balinkumfimbilisya umwene ukubomba ikyene. Kangi akabalilo kâko abêne bâlyândîle ukummwegela umwêne, unselekesye gulinkuyônga nukubûka kubuyobumo, abêne bakâmenye kûko ugwêne gwâbûkîle. Muketile, akabalilo kako ikyene kikutwaligwa ku bubonekesyo!

⁷⁶ Linga ugwe uli nu golidi ugwapabwandilo ugwe utikufimbilisigwa ukupasya isya kali ikyene kinunu pamo mma, ikyene kisakwimaga ulugélo kulikosa. Kangi u Mbepo ugwanaloli ugwa Kyala isakwimaga ulugélo panongwa yakuti ikyene kigeligwe pa Lisyu Iya Kyala. “Pa lyâlabwe ili Une nisakuyênga i Kipânga Kyângu.”

⁷⁷ Une mbabwene abandu bikwisa ukuya fyalutêndelutênde, abandu abanunu. (Lilino umwe mubagile ukuketa nongwa ya fiki une ndikulonda iki—iki i tepi yigulisigwe.) Une mbabwene abandu abanunu, kangî abandu ba kiPentekosti, abatimi aba bakâpilikîsye, a bându bikubûka mu fyâlutêndelutênde nu kugwa mu njosi-sya-pamusi na filifyôsa bo ifyo, nu—nu kubômba ifîndu, kangî kubumalikisyo ukubabopesya abene ukubûka mu nyumba ya basyutano. Ikyêne kyâli kwîgûla lôsa indûmbûla yâbo, abându abasitakasobi, kangî imisyêtâno gilinkwîsa nkati nu kwêga ubuyo. Aliko u môhêsi gwâbwânalôli!

⁷⁸ Une nâbalâga kûko yumo âlisîle uku... Une ngusûbila ikyene âli Irenaeus pamo Martin, yumo, (yumo mwa bafûnda i Bângêli aba bo bâbalile ukukîndâpo mu iki ukukînda une), âli ni ngiga ya golidi pa ntu gwâke, unselekesye umwêlu, ifilato fyake na golidi, kangî alinkuti, “Une ne Kristi, lâta Une!” Umwîkemo yula akâbagile ukubômba ikyêne. Unsololi ugwanaloli gwa

Kyala ālimīle pala, āgūlīle. Kangi abene balinkuyoba kabili pamo katatu kwa umwene, “Une ne Kristi, lāta Une!”

Umwene alinkuti, “Kristi gwītu atikwisa bo ulo mma.”

⁷⁹ Uko ko kutalusya, ugwe kufimbilisigwa ukumanya i Lisyu! Yaga pa Lisyu! Muketile, ubwīte ubukulumba buli kifuki. Lilino, uswe tukinile ikipanga ku fyinja ni fyinja, lōli isala yīsile lilino ukuti akabalilo kāko Yambure na Yannesi bisakupinga Mōse bo i Bāngēli lyāyobīle abēne bikubōmbāga. Kangi ikyēne kisakuyaga bwīte bwamwambepo, ukulwāna. Fisakuyapo fimo itolo ukukīndilila nkyēni, i kipānga kya bupāgūko kisa itolo ukwēnda mulamula nkyēni ukubūka mu kipānga-kipāgūke nu kubūka nkyēni mu njila ikyēne kikubōmba. Lōli une ngusanusya u mwītiki gwānalōli gwabwānalōli ikwīsa ku kibānja-kya-bwīte ikyo, kangi ugwe kikunupo uyēge gwākubala nu kumanya iki ugwe kubōmba, pamo ugwe gwābagile ukwēga i mbepo inyālī yimo kangi kisita kumanya. Linga ikylene kikindene ni Lisyu ili, komma ukwitika ikylene! Syala ni Lisyu lila!

⁸⁰ Bwīpūtafifwāni, u bwīpūtafifwāni bo bukūlu, ikyēne kyo kikūlu muno mu United States. Kangi ifyinja ifi fikindilepo, abaMwenye ba kiPueblo, kangi panja mu Arizona, abene baali nu bwīputi bwa kifwani. Kangi, kila kyāli, abēne—abēne bāli na kyala-gwa-fula. Kangi u kyala-gwa-fula āli . . . bēgāga u—u kayamba gwa ndipa, kangi abēne bāpelile i bufwāne bwa kayamba gwa ndipa. Kangi abēne bābīkile utupatu mōsa ukukilania umwēne ngati umwēne āfyūkile ukufuma ku ndipa. Kangi abēne bisopāga bēne pankyēni pa kayamba gwa ndipa uyu, bikwītika ukuti pala ālipo kyala-gwa-fula āsulwīke pāsi ukwīngila mwa kikīngo kya kayamba gwa ndipa uyu kangi āyobāga ku bēne ukwīsila mwa kayamba gwa ndipa uyu. Panongwa yakuti abene balitike ukuti i . . . umwene itugasyaga mmatipa na mbubūndāle, kangi umwene ali kyala pamwanya pa ikylene. Abēne bāli ni . . . ikyēne kyo bufundatupāngo bumo, itolo u—u bwītike ubutēdekigwe ukuti ubwēne bo bwānalōli.

⁸¹ Lilino, kangi abene balinkwiputa abōhesi mu kubomba bo ulo. Bikwīpūta u kayamba gwa ndipa, bikwīnogōna ikyēne kyāli kyala-gwa-fula, abēne bātwele u mbepo pa bēne, naloli, panongwa yakuti abēne bāligwīle indumbula syābo ku kyēne. Lōli ikyēne kyāli mbepo unsobi!

⁸² Abandu bingi fiyo umwisyugu bikwigula indumbula syabo ku kindu ikisobi! Ugwe kumwāga u mbepo umma ndaga, lōli utubalilo twīngi ikyēne kikulwāna ni Lisyu, ikuyoba, “Amasiku ga fika gakindile! Kikayapo ni kindu kimo bo *iki* pamo *ikyo*.” Kumbukilaga, uyo yo mōhēsi pāsi pa kwīfisa kwa Kikristi. Kyala atutule uswe akabalilo kako uswe tukufika pasi mu iki ukufuma pa kayabo, ukuti umwe mukibone ikylene, muketile, ukuti umwene yo mbepo inyali mu kwīfisa kwa Kikristi. Loli ikylene akaya Mbepo gwa Kristi, panongwa yakuti u Mbepo

gwa Kristi ikwisa ku Lisyu akabalilo kosa. Umwene akabagila ukukana i Lisyu Lyake Mwene.

⁸³ Lilino, akabalilo kâko i Kikristi kyâlîsîle ku Roma, Roma, nkâya kalakala aka Roma, bâli na matempeli bamia bana amiputafifwâni nkati mu kimato kya mamailosi mahano-na-mabili. Amatempeli amiputafifwâni bamia bana, kangî agêne gâli ku bakyala na bakyala-bakîkûlu. *Bakyala na bakyala-bakîkûlu*, “bakîkûlu na banyâmbâla.” Bakyala, bamia bana abakindane bala. Inogona isya ikyene, bamia bana!

⁸⁴ Lilino, ikyo kyo iki Pauli âkyagîle akabalilo kâko umwêne ikwîsa ku Roma. Ikyo kyo iki Akwila na Prisila bâli nakyo akabalilo kâko abêne bâtumîgwe ukufuma ku Pentekosti nukwîkâsya i kipanga mu Roma; ikyo kyo iki abene bâlisîle mula, ubwîpûti bwa bwiputafifwani bwa fifwani. Bâlipo ukusyungutîla abându maelifu-elifu mabili mu Roma, mu kâya-akakulumba Roma; uko kokuti, a batumwa, kangî abenekaya bamfiyabo, na fyôsa bo ifyo, ukusyungutîla abându maelifu-elifu mabili. Loli ifibumba ukusyungutîla Roma fyâli amamailosi mahano-na-mabili. Kangî nkati mwa mamailosi mahano-na-mabili gala, palapala pa kilundi kya kyamba, gâli matempeli amiputafifwâni bamia bana, ku bakyala na bakyala-bakîkûlu bafifwâni.

⁸⁵ Lilino, une ngulônda ukuyoba apa itolo pa kabalilo ikindukimo une nêgîle ukufuma ku syambukulu, kangî une ndinakyo kimo papapa apa na une. I njila abêne bîngilâga mu bwîpûti, ngimba abêne bîsâga bulebule ku bwîpûti? Ngimba umwîputafifwâni îsâga bulebule ku bwîpûti? I kîndu kyâkwânda umwêne âbômbîle ko kubûka ku tempeli nu kummwâga umpûti, umpûti mmwîpûtafifwâni. Polelo umwêne âmpâga umwêne ikyabupi kya hela nyîngi bulibe, kangî polelo i likemo, i kinyamana, ukupepêka u kyala ukuti umwêne âyâga pakuyobako.

⁸⁶ Kangî mu tubalilo tumo, mu tempeli yimo, mwâbagîle ukuya ukukînda yumoywêne uluko ulukîndâne lwa kyala. Pabagîle ukuyapo “bakyala, bakyala-bakîkîkulu,” na filifyosa ifingi, mu tempeli yimoyene.

⁸⁷ Popâpo u mpûti mwiputafifwani...Umwêne âbagîle ukubûka ku mwêne nukumpa umwêne ihela simo, kangî umpûti mwîpûtafifwâni âmpâga umwêne ukugômokêsa i kandulo, itolo iyâbwîla ikandulo ya mafuta-ga-nyama. Kangî polelo u mwîpuuti egîle i kandulo iyi, ukufuma paapo umweene aahoombile u mputi, egîle i kandulo iyi kangî ikubûka kula ku kigemo kimo ikyâ kyala iki umwêne âlôndâga ukuyobako. Kangî pa kigemo iki mwâli u moto, kûko i likemo lyâbagîle ukôkigwa. Ku filundi fya kifwâni iki, i tempeli inywâmu ya nkuba, pamo—pamo ikifwâni, kangî umwêne âlyêgîle iki tempe-...u kândulo uyu nu kwâsya ukufuma ku kigemo kya moto, u moto gwa

kigemo gwa kifwāni, umwēne alinkwāsyā i kandulo nukubūka ukusuluka ku kilundi kya i—i kigemo pankyēni pa i—i kifwani, nukubūka i kāndūlo iyi pāsi. Kangi polelo ukufuma pāpo umwēne ābīkile i kāndūlo pāsi. . .

⁸⁸ Une ngusakikisya ikyene kyo lūlo kyala yumo pakati pa bosa abangi bakyalā ābagile ukumanya itolo kyo kiliku kimo mwa fifwāni umwēne ābagisēnie ukubūkamo, umwe mumenye, ukugomokela nu kuyoba ku mwēne. Nōngwa ya fiki i kandulo, une ngamanya. Lōli umwēne ābīkaga i kāndūlo pāsi, yāsīgwe ukufuma ku myōto gya kigemo.

⁸⁹ Kangi polelo umwēne āgomokelāga pānja mu kipālo kya kitēmbe, kangi kula umwēne ikwīkupamisyāga mwēne pa kipālo. Kangi pala umwene abikaga u moyo gwake gosa, amaka gake gosa mu lwiputo lwake, kangi ukwiputa kwa kyala unkulumba uyu ugwa luko lumo, u bwīpēla-bwītiki, u kyāla gwakapāngo, ukwīpūta kwa kyala uyu ukusuluka pāsi mu kifwani iki nu kuyoba ku mwēne.

⁹⁰ Ikyēne kiyobīgwe ukuti “Yumo mwa ba banyafyāle ālisibīle fīyo ukwīkupamisyā mwēne pankyēni pa kifwāni kya Apollosi mpaka umwēne ābagile nalōlilōli ukuyoba ukuti umwēne āpilikaga amasyu gikwīsa ukufuma ku tempe- . . . ukufuma ku—ukufuma ku kifwani, kikuyoba ukugomokesya ku mwene.” Ukukupama mwene!

⁹¹ Ugwe ubagile ukuyoba pa buyo ubu, “Nkundwe Branham, ngimba umwene apilike a masyu?” Une ndikwilamwa'mma loli iki umwene ābombile, loli ilyene lyāli lisyu lya mōhēsī yumo. Kikālipo nakimo ikindu bo yu Jupiter, u kyala, kangi bosa aba abakyalā abangi abene bāli nabo.

⁹² Lōli abēni bīkupamisyāga bēne, kangi abēne balambalele pala nu kwīpūta, balinkwīpūta u kyala uyu ugwambutitu uyu abēne bamenye nakimo ikyāke, akabalilo kako u mbepo gwake aali mu kifwani iki abene binogonaga umwene aabonekaga ngati. Abene bāpelile ikifwani ku mwene, kangi kila kilinkwaga ubukūndwe nu mwene.

⁹³ Polelo abēne balinkupela ikyābūpi. Polelo akabalilo kākō umwēne ālibīkile mwēne mu kunyenemuka lōsa mu lunyenemusyo ulu, umwēne ikubūka ukufyūka kangi pankyēni pa kifwāni kangi akabali aka u mpūti mwīputafifwāni ālīntwālīle umwēne pāsi tumo—tumo utwākulya nu twākunwa, kangi ukukibika ikyene ku filundi ga kifwani. Kangi polelo . . . (Lilino, une ne . . . nkisīmībile ikyēne apa pa lyani ili, une ngubala ikyēne mulamula itolo ukufumamo. Muketile?) Kangi umwēne ābūkaga pāsi pa kilūndi kya kifwāni iki, nu kwēga kamo ka kyābupi kya fyākunwa iki nu kukūndapo ikyēne, nu kunyopolapo akayabo akanīni ka kyākūlya, kangi polelo ukōna ikyēne pamwanya pa filūndi fya kifwāni.

⁹⁴ Ngimba umwēne ābōmbàga fiki? Ukuya nu bulīlanisi ni misyētāno; ukulīlanila ni misyētāno, abakyala na bakyala-bakīkūlu. Itolo u—u luko lwa nkifwāni kya Nkristi ukuyobesania na Kristi, ukulya u mugonesyo. Lula lwāli luko ulu ikipānga kyakwānda pamo abendanjila abakwānda ba Nongwainunu (aba bālisile ku Roma) bāfyāgīle, fyāli mu bāndu aba mu luko ulu ulwa bwīputi.

⁹⁵ Baala āli yo kyala ummanyigwe fiyo gwa ngulilo syōsa, pa fifwāni fyōsa, āli Baala (B, aba a babili, l a), umwēne āli yo kyala-gwa-lisuba. Kangi polelo umwēne āli na u—u nkasi, u kyala-gwa-mwēsi, Ishtar, I-s-h-t-a-r, Ishtar. Kangi ikyēne kikuyobigwa, A-s-t-a-r-t-e, “Astarte.” Ikyēne kili pa lutalama lwa kiRoma. Umwēne ākōleligwāga u kyala-nkīkūlu, u kyalankīkūlu-gwa-mwēsi, pamo “mwēhe gwa kumwanya, mama gwa bakyala,” u kyala-mwēsi. Kangi u kyala-lisuba āli Baalim.

⁹⁶ Ena, kifuki bōsa abasitakyala bīputāga ilisuba lila. Bope naba ba kiMwenye bābombaga ikindu kilakila akabalilo kako—akabalilo kako uswe tukwisa, ukumwaga America kuno, akabalilo kako America alyāligwe. Isaga, abatāta bālisile kuno, abēne bābāgīle ukuti abēne bakāli bikwīpūta i—i lisuba. Panongwa yakuti, mu iki, abene bīputāga.

⁹⁷ Iyo yo njila abēne bīputāga abakyala na kyala-nkīkūlu mu Roma, akabalilo kāko a Bakristi bāfikīle ku Roma.

⁹⁸ Lilino, mu kwēnda kwāngu, une ngētēsiseye ukuti ubwīpūtafifwāni bukānduka mma. Kangi nabōpe u Bukristi bwānalōli bukānduka. Ifyēne fosa-fibili fikukolelela amabuyo gābo, kangi fisa mpaka u Kwisa kwa Ntwa Yeso. Pa iki une ngulonda ukuyoba itolo akayabo kanini, ukuti umwe mukwega ifundo ya ikyene, kangi linga ugwe gwe gwamwambepo ugwe naloliloli kwisa kukikola ikyene.

⁹⁹ Panongwa yakuti u Baala āli yo kyala-lisuba, ena, ifisyeseye ifi fyātēdekīgwe...Kangi Yeremiya āyobīle apa, uswe twāyobilēpo utubalilo tunīni utu tukīndile, a bakīkūlu bātēndike ifisyēse kwa Baala, u kyala-lisuba. Panongwa yakuti, umwe mukusyagania pankyeni pake panini, ukuti pasi mu ntu, linga umwe mukubala ikyene, ukuti abene bāyobīle, “Linga uswe tutikumwīpūta Baala polelo ifimela fyītu fikutoligwa, panongwa yakuti Baala āli kyala gwa mboto.” Mmasyu agāngi, “Uswe tumenye ukuti ilisuba likupela ifyakubyaligwa ukukula.”

¹⁰⁰ Lōli u nsololi ābabūlīle abēne, “Ikyēne kyo panongwa yakuti umwe muntāgīle Kyala, iyo yo nongwa ifyakubyaligwa fyīnu fitikukula.”

¹⁰¹ Lōli abēne bīputāga u Baala, balinkuti abēne bikwīpūta, ukutēndēka ifyabupi ku mwēne.

¹⁰² Lilino, linga Baala yo kyala mbulūnge... (Lilino, kolaga iki, lisyu pa lisyu, kangi umwe mukwisa kukabaga ikisyāle, ubumalikisyo bwa Ndumi iyi)...kyala āli kyala mbulūnge,

u kyala-lisuba, abēne bāli ni fikulumba ifinywāmu ifisahani fya nkuba ifi fyāmulikāga i lisuba nu kuboneka ngati moto. Kangi polelo u nkati ugu Yeremiya āyobīle apa ukuti abēne. . . abakīkūlu bākalasilāga ifi ifisyesye kwa Baala, ukuti ikyēne kyātēndekigwe kibulunge ngati lisuba. Ena, polelo, ikyene kyāmbalikigwe pa kigemo, ikigemo kya biputafifwani, kuli u mugonesyo, kangi kyātēndekigwe kyākusyūngutila ngati lisuba pamo ngati u mwēsi, panongwa yakuti ikyēne kyāli kyala-lisuba pamo kyala-mwēsi.

¹⁰³ U . . . Baalimu āli, uyu uswe twāyobīle, “Yo kyala gwa mboto yōsa, umwēne ikutēndēka kilikyōsa ukukula.”

¹⁰⁴ Lilino, i Kipanga ikyakwānda ukwisa ukuketesania na iki akabalilo kākō abēne bikwisa mu Roma. Kangi ikyene kiyobigwe nukwītika ukwisila mu kipanga kya Roma, pamo nkipanga umwisyugu, pamo i kipanga kya Katolika gwa Roma, iki kikukōleligwa “Katolika. . .”

¹⁰⁵ Uswe twesa tuli ba *katolika*. Uswe twe ba Kipānga kya katolika, uswe twe ba katolika gwābatumigwa. U *katolika* kokuti “kīsu-kyōsa.” Kangi uswe twe Kipanga kya kīsu-kyōsa ikya Lwītiko lwabatumigwa. Ena, nkulumba. Kulipo ukukindana pakati pa fipanga fibili; yumo mwa bēne āli katolika, kīsu-kyōsa, *kyābatumigwa*; uyungi yula āli Katolika gwa Roma.

¹⁰⁶ Kangi ikyēne kyāyobīgwe ukuti Peteri. . . pamo abēne bikwītika ikyēne, ukuti Peteri āyēngile i kipānga kya Roma. Une ngulonda i Lisimbo, une ngulonda u buyo ubu ugwe ubagile ukuyoba ukuti Peteri ālīmo siku mu Roma pāsi pa kayīlo kalikosa. Bo ikipanga kya Roma kiyobile, “Umwene āli kula ukufuma 41 ukubuka 46.”

¹⁰⁷ Kangi, mu kabalilo kalakala kala, Klaudiusi āli mwalafyāle mu Roma, uyu ātēndike abaYuda bōsa ukusōkāmō. Bala Imbombo, unto gwa 18, kangi umwe mwisakusyagania ukuti Pauli, akabalilo kako umwene ābukile ku Efesi, umwēne ābāgile Akwila na Prisila, iki kyāli naloliloli baYuda, kangi bāsōsigwēmo akabalilo ka bufwīmigwe, kangi abēne bāli kuno ku Palestina kangi panongwa yakuti Klaudiusi ālagile bōsa abaYuda ukusōkāmō, bosa-babili Bakristi na bāorthodox. Akwila na Prisila bāyēngile i kipānga mu Roma, kangi abēne balinkufīmibilisigwa ukusōkāmō panogwa ya kufyūka kwa Klaudiusi, ālyēgile fyōsa ifya kipānga. . . pamo a Bakristi na bōsa abaYuda pānja pa Roma.

¹⁰⁸ Lilino, “Peteri ukuya bishopu gwa kipanga,” kangi une mbagile ukubanāngīsyā umwe i Lisimbo, mpaka nkyēni pāsi ku kifuki fyīnja malongo-mahano-na-mabili, ukuti Peteri akāsōkilēmo mu Palestina. Mulamula mu Lisimbo! Kangi ugwe kuyoba ukuti “Peteri āgogigwāge mu Roma, kangi Pauli āli nuntu gwāke ukutumulako ku Roma.” Uko ko kwāta.

Une mbalile fyōsa ifya bufūnda-bafwīli une mbagīle ukwāga, kangī akayapo nayumo gwa bēne uyu ikuyoba kalikōsa aka Peteri pamo Pauli (aligwesa gwa bēne) ukugogīgwa mu Roma. Ukufuma mu fyapabwāndilo fīyo ifyabufūnda-bufwīli fyānalōli uswe tubagīle ukubala, fikayapo nafimo ifya ifyēne ifi fikuyoba kalikōsa ukufwāna na icyēne. Umwene akāli mma! Ikyene kyo kimanyisyo kimo.

¹⁰⁹ Une ndi apa ukukupula ubwīpūtafifwāni, polelo uswe tuli—uswe tukuyaga pakubomba ikyo nu butuli bwa Ntwa ni Lisyu Lyake, muketile, itolo ukubanangisya umwe mumo i kipanga kili. Ugwe kuywega isya “Katolika!” loli itolo gulila panandi.

¹¹⁰ Lilino, lilino, uswe tukusyāgānia ukuti ukufuma Akwila na Prisila (ukufwana ni Lisimbo) bālyēgigwe pānja pa Roma, akapānga akanīni kālekigwe ukuya bo mpīna, bōsa bāli nkati mula bāpīndusigwe bīputafifwāni aba bālīsile ukukilania nkati mu kipānga kya Kikristi kya kiRoma, i kipānga ikyapabwāndilo iki Akwila na Prisila na babili abāngi aba bāyēngile ikipānga iki kangī bākiswīlile icyēne.

¹¹¹ Polelo uswe tukusyāgānia, nakalinga itolo bo abēne basōkilepo, ukuti abēne bātēndike aba bishopu bābo bēne nukwēga ikimanyisyo kyābo bēne, kangī polelo abēne balinkusimila...ukwāga ubukūndwe nu mwala fyāle, Kostantini na bala aba pankyēni bālīsile, ukwāga ubukūndwe, panongwa yakuti abēne bāfimbilisigwāga ukuya na bākipānga nkati mula ukwīma mu bukolelele-lōsa ubwandyālī ubwa kisu. Abēne bātewelēmo nkati abambakasya ba kipānga, nu kwēga abēne nkati pa (“kipelelesye”) itolo bufumusyē, kisita kumanya fingipo ifya Kyala ukukinda bamo mwa bandu aba uswe tulinabo mu America umwisyugu bikubomba; itolo ukuya bwīyobelo, iki kyālī kimo ikikulumba ikinywāmu kisulankanwa kuli abēne ukwīyobēla Kristi, u Kyala uyūngi palubafu lwa kyala gwābo bēne. Kangī nkati mula abēne bālyāsīmīle, mu ndagilo syābo sya kipānga, i sekelo sya bwīpūtafifwāni.

¹¹² Lilino, u mpūti gwa kiRoma, polelo abēne bāsīmīle iki mukwisila ukwēga u mugonesyo, i kīndu kyākwānda kikwīsāpo kyālī ukutēndēka u mugonesyo, mbuyo bwa akōmbo akabongotolīgwe bo u Mbili gwa Kristi, abēne bātēndékaga icyēne *kibulunge* bo ilisuba pamo ngati mwēsī. Kangī ku lisiku ili icyene kikālī kibulunge! Naloli. Ikyene kikālī kasyēsye akabulunge, kangī komma akayabo akabongotoke ka Mbili Gwake. Ikyēne kyo kyakusyūngutīla kangī kitenenefu. Abapūti ba kiRoma umwisyūgu bikulāmbalīka iki ikisyēsye ikibulunge pa kigemo nukukikōlēla icyēne “U Mbili gwanaloliloli gwa Kristi.”

¹¹³ Lilino, bulipo u bwīmīlanyuma ubukulumba pakati pa bamo mwa aba Episkopo, na fyosa bo ifyo, ni kipanga kya Katolika kilipo pa kimanyisyo kila, kali icyēne kyo Mbili

gwanaloliloli pamo ikyēne *kikwīmila* u Mbili. U Katolika gwa Roma ikuyoba “ikyene kyo Mbili *gwanaloliloli*,” panongwa yakuti gula gwāli mbili *gwanaloliloli* gwa Baala (u kyala-lisuba) uyu ālimulikisye mwēne pa kapatu kala ka nkuba kangi abēne bātēndike ikyēne kibulunge. Nakimo ikigemo kya Kikristi kili nu nkate umbulunge pa kyēne!

114 Polelo abene balondaga ukuketela ku busokel’ilisuba, na fyosa bo ifyo, mumo abene bābombile ku kwiputa ubwafifwāni; nukubatwala abakikulu muno, na fyosa bo ifyo, itolo mumo abene babombelaga bwila, ukuya bo biputafifwani kwa kyala-nkīkūlu, na fyosa bo ifyo. Lilino abēne itolo pagwīsise pāsi Astarte nu kwīmika mmwanya Maria, ukumpela umwēne yo mwēhe gwa kumwanya. Abēne bāgwīsise pāsi Jupiter nukubūka mmwanya Peteri. Kangi abēne balinkufimbilisigwa ukwēga ikimanyisyo kimo, ukuti bābagile ukubōmba ikyo abēne balinakyo. . . .

115 Akabalilo kākō Akwila na Prisila bāgomokaga, ukufuma pa fyinja kalongo na fitatu ifya bulagili bwa Klaudiusi, polelo akabalilo kākō abēne bagomokile kunyuma abēne balyāgile ikipānga kyābo kipīgwe lōsa ku bwīpūtafifwāni, lōli kyākūlile kili bo sofū, ikīndu ikinywāmu.

116 Ukuti ukutwala iki nkati, abene bikufimbilisigwa naloliloli ukwēga ukusōsyāpo i Bāngēli. Lilino, une ne nnyambala gwa kiIrishi, une ndinakyo iki abene bikuyikolela *Ifundo Sya Lwitiko Lwitu* ili lya bēne itolo u mputi, na fyosa. Kangi une mmenye iki, ni fyakulālūsania na bapūti, umpūti atisakūmāna ugwe i Bāngēli, i Bāngēli lyo itolo būku uyūngi ku mwēne. Akabalilo kākō uyu apa Bishopu Sheen āyobile, apa kifuki ifyīnja fibili ifi fikīndilēpo, ukuti “Aligwēsa uyu āgelile ukwītika i Bāngēli, āli ngati ikwēnda ukukīndāmo mmīsi gāndipa.” Abene batikwitika Ikyo! Abēne bālyāndile pala kangi abēne balinkuti, “Kyala ali mu kipanga Kyāke, komma i Lisyu Lyāke.”

117 U mpūti uyu pamwanya apa pa nsebwe, uyu ālisile kuli ubulālūsanio lululu, pamwanya apa ku Sacred Heart, umwene alinkuyoba kwa une. . . .pamo ikipanga iki pa nsebwe, une ngwibwa iki ikylene kili. Une ngwinogona iyene yikukoleligwa Sacred Heart. Umwēne isile kwa une isya lōsyo, Maria Elizabeth Frazier uyu āgomokile nyuma kangi asanusigwe ukuya Nkatolika. Umwene alinkuti, “Ngimba ugwe gwalimmosisye umwene?”

Une ndinkuti, “Ena.”

Alinkuti, “Ngimba ugwe gwalimmōsisye umwēne bulebule?”

Une ndinkuti, “Mu losyo lwa Kikristi.”

Umwene alinkuti, “Ngimba ugwe kusanusya fiki?”

Une ndinkuti, “Lulipo u losyo lwa Kikristi lumolwene itolo.”

Umwene alinkuti, “Ngimba ugwe kusanusya fiki, ukwisila mu kuyubika?”

Une ndinkuti, “Ena, nkulumba.”

¹¹⁸ Umwene alinkuti, “Ugwe ulinkuyubika umwene polelo mu ngamu ya ‘Tata, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo?’”

¹¹⁹ Une ndinkuti, “Ulo lo lukaya lōsyō lwa kiKristi.” Une ndinkuti, “Ulōsyō lwa Kikristi lo kuyubika mu Ngamu ya Ntwa Yeso Kristi.”

¹²⁰ Umwēne alinkusimba ikyēne pāsi. Umwēne alinkuti, “Ngimba ugwe kwisakulapa pa lufingo ulu, pamo, u bufumusye ubu kwa bishopu?”

¹²¹ Une ndinkuti, “Linga umwene akabagila ukwitika i lisyu lyangu, unko umwene abombe kisita ikyene.” Une ndinkuti, “Une ndikulapa pa nakimo.” Muketile? Kangi umwēne alinkuti...Kangi une ndinkuti, “Komma ukuya gwamatingo, nkulumba, lōli une mmenye i Bāngēli lyāyobīle, ‘Komma ukulapila pa mwanya pamo ukwisila nkisu, panongwa yakuti ikyēne kyo kyakukanyapo Kyāke,’ na fyōsa bo ifyo. Uswe tutikulagililigwa ukubomba ikyo.”

¹²² Umwene alinkuti, “Kihesya, ikipanga kya Katolika kyālisibīle ukōsya bo lula.”

Une ndinkuti, “Ndili? Ndili?” Muketile? Loli abene bikuyoba ukuti abene babombile ikyene.

¹²³ Panongwa yakuti, nubwanaloli-ndumbula, abēne bāli, kangi uswe twesa tuli yumo ku bwandilo, kangi u bwāndilo bukwīsa ukufuma ku Pentekosti. Ubo bo bwāndilo bwa kipanga ikyākwānda kulikōsa, aligwēsa abagile ukuyobapo. I kipanga kya Kikristi kikwanda ku Pentekosti, nu bwendelemo bwa kipentekosti, abandu ba kipentekosti, ulosyo lwa pentekosti. Bōsa bikwīsa ukufuma ku kipānga kyapabwāndilo ku Pentekosti.

¹²⁴ Lilino, ketesya. Lilino, uswe tukusyagania polelo ukuti abene bafimbilisigwaga ukusokapo ukufuma ku bumanyisi bwa i Bangeli ukuti bayege ni findu ifi ukusāngulusya a banyafyāle na fyōsa bo ifyo, ukutwāla nkati abīpūtafifwāni.

¹²⁵ Lilino, kēta. Peteri āli nJuda. Ngimba uko kotalusya? Mubagile umwe ukwīnogonela u Mwīkemo Peteri ikwāsīmila i fūndo ya kwīmika i fifwāni nkati mu kipānga, u n’Juda uyu ākānisīgwe nu kukelengania ku kifwani? Ngimba umwe mubagile ukwinogonela umwene ikubōmba ikindu bo ikyo? Komma Peteri! Ngimba umwe mubagile ukwinogonela umwene ikuyoba, “Ifyakusimba fyāngu fyōsa kunyuma kula mbwandilo fyāli fisobi mōsa, Une ngusopaga itolo ifyēne pāsi lilino. Une ngwitugasyaga bo mbepo nkipanga kya Roma iki, kangi une ngusimilāga...?”

¹²⁶ Ena, ikyene kikuyaga nnyambala unsanusigwe. Polelo, ukubōmba ikyo, abēne bafimbilisigwāga ukwānda ubumanyisi ukuti “Peteri āsyīlīgwe mu kipānga kangi bālekile i ndagilo syōsa na bēne, kangi abēne bāli kipanga kyāpabwāndilo kya Katolika.” Abēne bakaya! Likayapo i Lisimbo, sikayapo nasimo isyambukulu pamo nakimo ukusisimikisya ikyene; komma ikindu. Abene bakāli.

¹²⁷ Kangi yula umpūti gwafifwāni gwākwānda gwa kipānga kya kiRoma yo itolo katikati ngati lulalula yumo umwīsyūgu. Abene bikwitika ukuti u nkati gula go mbili gwa Kristi, ukuti mu njila yimo Kristi ikwisa pāsi nu kunyēlēla nkati mu kapatu kala ka nkate kalāmbalēle pa kigemo (aka i mbeba yisa kupimba ukusōsyāpo ukukilania nkilo). Mukētile? Itika. . . .Kangi iyo yo nongwa aba Katolika bikwitika ugwe kufimbilisigwa ukubuka ku kipanga ukwiputa, panongwa yakuti “Kyala ali mu kipanga kila.” Iyo yo nongwa abene bikwinama nukwipingika bene, ukusyungutila ikipanga, panongwa yakuti “Akayabo kala ka nkati yo Kyala.” Ikyene kyo nakimo loli ubwimililo bwa Baalimu kyala-lisuba, likayapo i Lisimbo nalimo ku kyene napanandi! Ena, akapatu kala akabulunge kalāmbalēle pa kigemo.

¹²⁸ Lilino, polelo, abēne bakālītikīsyē ubumanyisi bwa Kikristi ukuti Irenaeus, Polycarp, kangi bala abakundwe abapakwanda, Pauli. . . .Uswe tukusyāgania, u mfūndigwa unkāngāle-fīyo āli. . . .āli nu būmi ubutali-fīyo, āli Yōhāni. Umwēne ākagigwe ifyīnja fitatu, panja pa Patmos, panongwa yakuti umwēne āli ni sukulu. Umwene āfumusyāga pamo ātēndekesyāga i Lisyu lya Kyala, ukubika Ilyēne palikimo, a Bakalata palikimo. Abene balimmwagile umwene na basukulu bake bikubomba ikyene, kangi abene balinkukagila pānja umwene ku fyinja fitatu (ukufuma pa bufwe bwa mwalafyāle umwene aagomokile), kangi polelo umwene alinkusimba u Buku gwa Busetuli.

¹²⁹ Kangi yoba isya “Kyala mu kipanga Kyake pamo Kyala mu Lisyu Lyake?” Ili Bangeli lyāyobile ukuti i Lisyu yo Kyala.

Ku bwandilo lyaliko i Lisyu, kangi i Lisyu lyāli na Kyala, kangi i Lisyu lyāli Kyala.

Kangi i Lisyu lyapeliigwe ukuya mbili, kangi lilinkawitugasya pakati pītu, . . .

¹³⁰ Palubafu, ubumanyisi bulibosa bwa kipanga kilikyosa, unko ikyene kiyege Baptisti, Presbeteri, Methodisti, Pentekosti, pamo kilikyosa ikyene kibagile ukuya, ikyo kitikwitugasya sopelo pa sopelo ni Bangeli ili, kyo kisobi! Kabuno Yohani āyobile mu Lusungu lwa Patmos, u Mbepo Mwikemo, pamo Kristi ikuyoba ku mwene, alinkuyoba iki, “Linga u mūndu aligwēsa isakwēga kalikōsa ukufuma mu Iki pamo ukōngelēla kalikōsa ku Kyēne. . . .” Polele bo bulebule ugwe kuyaga pa kōngelēla ifi ifyapānja ifimanyilo fya bwīpūta-fifwāni, ukupela kyala batatu ukufuma kwa Yumo, kangi fyōsa ifi ifingi ifibōmbēlo fya

bapānja ifi i Kipānga ikyākwànda kikāmanyisyèmo siku ikyène kangi kyāli kikulwāna ni kyène?

¹³¹ U Lukomano lwa Nicaea, kali Umwēne āli kīndu fitatu pamo i kīndu kimokyēne, ulutātikano ulukulumba, bala bafwilila bikwisa pala, bamo mwa bene na—na... Yumo umyana, u—u bishopu, balumbilili bakipentekosti, panongwa ya kubika amaboko pa babine, abēne balinkubika ikisimbi ikipyu ukukilania ingōngi syāke nu kukwāba ingōngi syāke kunyuma bo *ulu*. Abāngi, bīmīle, kūko abēne bikwēga u lūbo nu kufyolotola ifisige fyāke pānja, kyābōnike ngati kipambo kya bafwilila aba bālīmīle kuli i Lisyu ili! Haleluya! Abēne balinkufulugānia ililopa lyābo na basololi baiyolo. Ilisyu ili, nkundwe, Ilyēne lyo Lisyu lya Kyala.

¹³² Akabalilo kākō abasitakyala aba bāpīndwīke, abēne bātwele nkati ifimanyilo ifi ku Kikristi. Abēne bakabagila ukubōmbēla i Bāngēli kangī'mma, panongwa yakuti i Bāngēli likubakupula abēne. Kangi abene bisakubabūlaga umwe palapala umwisyugu ukuti abene bakaya... abene batikwitika Ikyo mma. Abene bikuyoba, "Ikyene kyo kyosa kitalusye, loli ikipanga kyo lisyu lyapamwanya."

¹³³ Ena, uswe tukwaga ikindu kilakila mu Pentekosti. Komma ukuywēga isya "Katolika," akabalilo kākō uswe tuli itolo batobesigwe, aba Methodisti, Baptisti, kangī aligwesa gwa bēne.

¹³⁴ Umwe baMethodisti, mwebikemo fiyo, nongwa ya fiki umwe mwalingōgile Yosefu Smith polelo? Uyu yo America kangī bwabuke ku bwīpūti. Une ndikwitika iki Yosefu Smith aayobile, loli ugwe ukaali nu bwabuke nabumo ukungoga umwene, palapala, u Mormon.

¹³⁵ Umwe ba Baptisti, balinga aba umwe mukupilile lōsa? Mwe bangi ba umwe?

¹³⁶ Kangi Pentekosti, itolo batobesigwe bo bōsa ba bēne, bikuya bitutumule ni kipāmbō kya busyōbekēsye. Kangi mbuyo bwa lwīyisyo na maka ga Mbepo, umwe muli ni Lisyu kisita Mbepo. Kangi umwe mukubōmba ubufulasye bwīngipo ukukīnda mūmo umwe mwābagile linga umwe mwāli ngati bōsa ba abēne. Ukugomokela mu sekelo syābo isyafifwāni na lōsa u luko lwa fūndo sya butatu, na fyōsa ifi ifīndu ifīngi, ugwe ukabagila ukusisimikisya ikyène ukwisila mu Lisyu. I Lisyu likukānikana ni kyène. Kipelakisa bulebule, kipelakisa kiki!

¹³⁷ Popāpo akabalilo kākō abēne bābūmbīle i kipānga kyākwānda kya Roma, i Kikristi, abēne balinkufimbilisigwa ukutāga i Bāngēli; kangī ukwēga i nyīho isi, ukuti babōmbe ikyène, abēne bafimbilisigwāga ukuya nu luko lumō lwa lwālo, popāpo abēne balinkuti, "Peteri āli yo pāpa gwa Roma. Kangi umwēne akāli ikusyāla injila yila," abēne bikuyoba. Ena, unko uswe tuyobe umwene āli, ngimba Peteri abagile ukugwila pāsi

pa Masyu ga Pentekosti? Ngimba umwe mubagile ukwĩnogonela unJuda ikwĩmika mmwanya ififwāni?

¹³⁸ Kangi akabalilo kăko une mbagile ukusisimikisya kwa umwe ukwisila mu Lisyu ilisimbigwe ukufuma mu i Bāngéli, katikati amasiku ni fɣinja, ukuti Peteri nalōli akasōkilēmo siku mu Palestina lōli akabalilo kamo (kangi ābūkile ku Babeloni ukusulukila ku Euphrates), akālimo siku mu Roma, ukwisila mu Masimbo, ISI SYO IKUTI U NTWA! Iyene yo fundo yōsa ya bīpūtāfifwāni.

Lilino uswe tukuyaga pakutwāla ikyo papapa pānja mu kiProtestanti.

¹³⁹ Keta Pentekosti, kisita kwega i Lisyu. Ima ni Lisyu lila kangi ugwe akabalilo kosa uli ntalusye; sokamo mu Lisyu lila, ugwe kwisakubukaga kulikosa.

¹⁴⁰ Apa akabalilo kamo aka kakindilepo ku lukomano ulukulumba ni sukulu inywamu iya kiPentekosti, unkikulu alinkunyela mmwanya, ukuyoba mu ndimi, nukufubania ukukōlēla kwa pakigemo. Kangi ikilo kila akabalilo kako une ngugomokela nkati, Billy ālyāgēne na une panja pala, umwene alinkuti, “Ugwe umenye fiki? Unkikulu yula alinkuti umwene ali ni ndumi iyingi ikilo iki umwene ayaga pakupa.”

¹⁴¹ Kangi une nākētile ku nkīkūlu yula, inywīli insēngigwe, ilidiresi afwēle lifinyu fiyo ābonekāga ngati umwēne ālyōnelelīgēmō mu lyēne, itugesye pamwanya pala ikutendekesya inywili syake, ukukwaba amastonkeni gake, une namenye ukuti umwene ikuyaga pakunyelanyela. Kangi umwene alinkunyela mmwanya, kangi une ndinkuti, “Itūgāsa pasi.” Umwene alinkumilisya itolo. Une ndinkuti, “Ngimba ugwe kumbilika une? Itugala pasi!” O, mwe.

¹⁴² Akabalilo kăko une nāsōkilēmo ikilo kila, bālipo bana pamo bahano ba bamiana bala bālyāgēne na une panja pala nu mwene, alinkuti, “Ugwe unsulumanisye Mbepo.”

¹⁴³ Une ndinkuti, “Mbepo aligwesa uyu une ngusulumanisya ni Lisyu Iya Kyala ikulōndigwa ukusulumanisigwa.” Une ndinkuti, “Ngimba i Bāngéli litikuyoba ukuti u mbepo gwa basololi ikupilikila ku nsololi? Linga umwēne ikubika ubukēti, ubu busololi bo—bo... Ukuyoba mu ndimi bo busololi linga ikyēne kisanusigwe.” Une ndinkuti, “Polelo ndeke umwene agūlile mpaka une mmalisise, polelo umwene abagile ukuya nakyo ikyene.”

Umwene alinkuti, “Loli ugwe kumanyisya i Lisyu.”

Une ndinkuti, “Ikyo kyo iki une nimile pala.”

¹⁴⁴ Umwene alinkuti, “Umwene āli ni kindukimo ikipupwe kangi ikipya ukufuma ku Mwanya, ikindukimo ikikindane ukufuma ku Kila.” Linga ikyo kikaya kyakugomokela ku kiKatolika kya Roma une ngamanya iki ikyene kili!

145 Unko ilisyu lya mundu aligwesa liyege butungulu kangi u mbepo aligwesa ayege butungulu, kangi i Lisyu lya Kyala liyege Bwanaloli. i Lisyu lya Kyala lya lyâkwânda!

146 Ngimba u lutamio lo fiki umwîsyûgu, abêne bali na mabusetuli gâmingi fiyo kangi ifindu ifisyôbi. Ikyêne kyo kwîkupamisa bêne panja pala nu kwîgûla môsa indumbula syâbo ku misyêtano, mbuyo bwakwitugasya ni Lisyu lya Kyala. Apo po pâpo u lutamio lukulâmbalâla, ikyo kyo iki kitamisye. Abandu, babwanalolindumbula, banaloli-ndumbula, abandu banunu, loli ugwe ukabagila ukubabula abene. “Ena, uswe tukwitika *iki*, ukuya bandu ba kiPentekosti.” “Uswe tukwitika *iki*, ukuya bandu ba kiBaptisti.”

147 Une ngwitika Iki panongwa yakuti Ilyene lya Lisyu lya Kyala! Une ngusasania aligwesa ukunsoka une mu Kyene. Muketile? Uko ko kutalusya. Ili lya Lisyu! Syala na Iki, Iki kyo kyabwanaloli!

148 Popâpo abêne balinkubûmba i kipânga kyâkwânda, i kipânga kya Katolika gwa Roma. Kangi mbuyo bwa kukôlela u...umwene *bishopu*, iki abene akabalilo kosa bâlinkôlîle umwene, lilino abene balinkunkôlêla umwene “Tâta.” Abene bakâli bikubomba. Kangi abene bikuyoba apa, “Ugwe kufimbilisigwa ukwitikisya ikyene, ukuti akasyesye aka *go Mbili* gwa Kristi. Kangi, mbutali fiyo, umpûti yo kyala, panongwa yakuti Kyala abagisenie ukupilikisya ku masyu ga mpûti ikyo kikusanusya akabâma aka ku Mbili gwanaloliloli gwa Kristi.” Kangi polelo abanyâmbâla abakomu bâkitikisye ikyo kifôndekigwe pâsi pa mmilo gwâbo! O, mwe! O, bulebule. . .

149 Loli abiputi ababwanaloli, ababishopu abânalôli, basyele ni Lisyu. Abene bâsyele palapala pala mu Lukomano lwa Nicaea, abene bâkolelile i Lisyu lila palapala pala. Ena, nkulumba. Abêne bâlisile nkati ngati bafwîli, kilikyôsa ikîngi, lôli abêne bâsyele ni Lisyu lila. Abêne balôndâga nabumo ubwîputâfifwâni na panandi.

150 Kangi une ngulonda umunduyumo ukunângisya une papo Mwikemo Patrick aalimo siku gwa Katolika gwa Roma. Kikayapo ni kindu nakimo bo ikyo! Umwene âkemelâga ikipanga kya Roma kila. Umwene ali mwipwa gwa Mwikemo Martin. Une nâbalâga apa, mu...u nkikûlu uyu âsîmbile i...Hazeltine, Nka. Hazeltine, *Utwakwândisya twa Lukomano lwa Nicaea*, alinkuyoba ukuti umwêne âbûkîle ku kadi ku Oxford ukuti ayêge i—ikadi kuli i, ukwega kwa, *U Bûmi bwa Mwikemo Martin*, kangi u mwinitu uyu alinkuti, “Loli umwene akâpakiigwe ni kipanga kya Roma.” Naloliloli umma, umwene alinkukemela ikîndu! Kangi momûmo âbômbile Mwikemo Patrick. U nnyambala uyu alimile ni Lisyu lya Kyala aayengile amasukulu gabo bene, abene basokilepo ukufuma ku luko lwa findu fila.

¹⁵¹ Lilino, uswe tukusyagania, polelo ikylene kili umwisyugu. I kipanga kya Roma kikukindilila palapala pa ni biskuti yilayila imbulunge, ukwitika ukuti Kristi ikusuluka pási nukunyela nkati. Kangi, pilikisya, ngimba umwe mumenye u mpūti ikunwa u bwālwa-bwa-māfilu? (Akabalilo kākō, abēne bikwēga ikyēne yumo nu nnine, “Umwēne āpīsīsyē ikikopo yumo ku nnine.”) Lōli, mu bubūmbe bwa bwīputafifwani, abapūti bikunwa u bwālwa. Muketile? Ugwe pōpe. . . Ikyēne kyo kyōsa kyābwīpūtafifwāni! Itolo katikati. Abēne batikupāsya.

¹⁵² Abēne bikukubūla ugwe, “Une ndisakuyoba kwa ugwe isya i Bāngéli.” Undumbilili yula, pamo umpūti, alinkuyoba kwa une pamwanya pala, alinkuti, “Tata. Branham, ugwe kugela ukuyoba isya i Bāngéli, une nguyoba isya kipanga.”

Une ndinkuti, “Kyala yo Lisyu!” Ndaga. Lilino, umma ndaga.

¹⁵³ Uswe tukwaga mu iki, ku lisiku ili, iyo yo nongwa i kipanga kya Katolika gwa Roma kikufimbilisigwa ukubuka ku kipanga ukwiputa. Abēne bamanyisigwe ukuti “Kyala ali mu kasyēsye aka akabulunge, i kilundilo mu kipanga.” Muketile? Ngimba umwe mukabagila ukukēta ukuti ikyo kyo kyābwīputafifwāni? Naloli, ikyēne kili.

¹⁵⁴ Ngimba umwe mukabagila ukukēta ukuti abāndu aba bisakusimila kalikōsa—kalikōsa akakīndāne ku Lisyu ili bo bufwālilo bulabula? Ngimba i Bāngéli lika, mu Busetuli 17, likakōlile i kipanga kya Katolika “u ndogwe”? Ngimba Ikyene kikakolelaga aba Protestanti u mama gwa. . . ukuti umwene aali “mama gwa bāmālāya”? I kīndu kilakila! Umwēne āyabanisyağa ikimanyisyo ukufuma ku kikopo kyāke ikya kinyanyasi kya mwīko ikya bulogwe bwāke, ububwāpufu ni kinyanyasi, ubukutēndēke bwa mūndu itolo, mbuyo bwa Lisyu lya Kyala gwābūmi ili lyo lyābwanaloli kangi lisitakubwāpuligwa.

“O Kyala, yaga ni kisa pa uswe,” lo lwiputo lwangu.

¹⁵⁵ Irenaeus āyobile, une nāsīmibile pāsi a kasīmbigwe apa iki umwēne āyobile, alinkuti, “I Lisyu lya Kyala lili ngati kipambo ikinunu kya mabwe-mapala amakulumba aga gābīkīgwe panja ukutendeka ikifwani kya Mwalafyale unkulumba, gwamaka. Loli,” alinkuti, “ifimanyisyo, ifyākūwāta, ifipānga-fipaguke, fikwega amabwe amamogi gala nu kupela ububumbe bwa mbwa ukufuma ku kyene, nukusyoba abasitakumanya aba Lisyu. Iki abene bikubomba ukubosya injila sya Kyala nukutwala ulufuyulo pa Kyene.” Aleluya!

¹⁵⁶ Akabalilo kako ugwe kugela ukutendeka i Lisyu lya Kyala likuyoba ikindukimo ikyakufwana ni kipanganio kyako, ugwe kwēga amabwe-amapala ukufuma ku Mbili gwa Mwalafyāle unkulumba nu kupela ikifwāni kya mbwa, pamo kambwe, pamo i ngulube, pamo ikindukimo, ukufuma ku kyēne. Kangi ugwe kusyōba abasitakumanya ba Lisyu.

¹⁵⁷ Aleluya! Balipo bamo aba bali na Mbepo gwa Kyala, aba bikwimila i Lisyu mumbili. (Kyala, bāsyā ububāmbē bwitu.) I Lisyu, nakimo lōli i Lisyu! Ega i Lisyu lila kuko Yeso aayobile nkati mula, “Gyōsa i myanya na pasi fisakumalikaga, loli i Lisyu Lyangu litisakumalikamo.”

¹⁵⁸ Kuko Ilyene Iyaayobile, “Osyā mu Ngamu ya Ntwa Yeso Kristi”; abene bikutendeka “Tata, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo,” abakyala batatu ukufuma mwa Ikyene. Abēne bikwēga u luko lōsa lwa nyitikisano, nukutēndēka lōsa u luko lwa findu, nukunyāfila mbuyo bwa kuyubika. Kilikyōsa! Ukupela u luko lumo lwa ndipa indendekigwe-nu-mūndu ukufuma ku kyēne, mbuyo bwa kubika ilyēne mu Libwe-lipala, mwa Mwalafyale unkulumba, Kristi.

O, Aleluya! Uyo yo Kyala mumbili, Kristi!

¹⁵⁹ Abēne bikubolesya injila ya Kyala. Ukwītikīsyā abakīkūlu ukwīsa mu kipānga, abakīkūlu ni nywīli insēngigwe, bafwēle ifyakupakapaka, bafwēle amadiresi aga gikuboneka gabulogwe. Abanyambala aba kikīkūlu fīyo, ukwītikīsyā u nkīkūlu abalongolele abene ukusyungutula ni mbulukutu. Ukwīsa ku kipānga, nu kukina bunko na ba bīngo, nu luko lōsa ulwa findu ifibole. Kangi abalūmbilili na fyōsa bo ifyo pānja pa filoboko, na bakīkūlu abangelebune bafwēle imyēnda gyakōgelēla nu kubūka ukōgēla, ukukwesa ingambo, kangi bikwikolela bene “babombi ba Kyala”; akabalilo kako i tempeli iyi yo nyikemo yipāguligwe kwa Kyala, komma ku kinyanyasi kya kisu. Ikyene kyo kyabwanaloli. Lōli abēne bēgile amabwe-amapala ga Kyala nu kupela i ngulube ukufuma ku kyēne, pamo u kāmbe, pamo i mbwa, pamo akanialu-kanunge, pamo ikindukimo, kangi ukuswila ikyēne ku basitakumanyila, abasitakumanya.

¹⁶⁰ Ndaga ugwe, Dok. Une nāli nako kamo apa loli une itolo ngālinogwine isya ikyene, i kifūnga.

Ena, ikyo kyo iki abēne bikubōmba. Irenaeus āli fiyo—fiyo ntalusye.

¹⁶¹ Ngimba Kyala ikwīnogōna fiki ukufwana na kyōsa iki? Ngimba ikyene kyo itolo bo iki abene bāgelile ukuyoba, “O, ikyene kikaya ni mbombo ku Mwene”? Ikyene kili ni mbombo ku Mwene! Ikyene kitamisyē.

¹⁶² Nongwa ya fiki Umwēne ālimbūlile Yeremiya ifindu ifi Umwēne ābōmbile akabalilo kala? Nongwa ya fiki Umwēne āyobile ikyo? Ikyēne kili ni mbōmbo. Kyala ali nayo i njila.

¹⁶³ Bule linga Mōse āyobile, “Une ngufūlaga ikitili kyāngu mbuyo bwa filato fyāngu”? Umwēne angali akakētāmo siku imboniboni. Ugwe kufimbilisigwa ukwisa injila ya Kyala. Kyala ali ni njila.

¹⁶⁴ Filipo fingi fiyo ifi uswe tubagile ukuyoba. Unko uswe itolo tusanukile ku Lisimbo limolyene apa. Une ndinago mingi ga

agene gāsimbígwe pāsi. Unko uswe tusanukile ku Mbalilo 25, itolo i miniti. Mbalilo 25, uswe tukuketa kali ikyene—ikyene kili ni mbōmbo kwa Kyala, pamo mma. Unko uswe tukete linga ikyene kikubombela, kali ifimanyisyo ifi, ifimanyisyo (na fyosa bo ifyo) fikubomba. “Umwene yo Kyala nnunu, Umwene itolo ikukētēla-pamwanya ikindu kyosa.” Umwēne atikubōmba mma! Umwēne ikulāmbalika u lukīndi kangi ikung’wāla ulugoye, kangi ugwe kufimbilisigwa ukwisa ku Kyēne.

Kangi Israeli ālitūgēle mu Sitimu, kangi abāndu balinkwānda ukusulwa ubulogwe na banabalīndwāna ba Moabu.

(Pilikisya!)

Kangi abēne balinkubakōlēla abāndu ku likemo lya bakyāla bābo: kangi abāndu naloli bālyāga, nukwīnama pāsi ku bakyāla bābo.

Kangi Israeli alinkwilūngisya mwēne kwa Baala-piyoli: kangi ingalalisi ya NTWA yilinkwāka ukulwana na Israeli. (Fyōbēne Umwene aayobile “Komma ukwiputila uluko lula ulwa bandu”! Huu?)

Kangi u NTWA alinkuyoba kwa Mōse, Ega i mitu gyōsa gya bāndu, nu kutulika igyēne mmwanya pankyēni pa Ntwa ukusyūmbutuka ku lisuba, ukuti ubo bukalale ubusisya bwa NTWA bubagile ukusyūmbutusigwa ukufuma kwa Israeli.

Kangi Mōse alinkuyoba ku balōngi ba Israeli, Būta umwe aligwēsa u nyāmbala gwāke uyu... ālilūngisye kwa Baala-piyoli.

¹⁶⁵ “Buuta aligwesa gwa bene!” Kyala ikulonda ukuya Kyala, kangi linga Umwene akaya yo Kyala Umwene atikuyaga buyo bwakibili. Umwēne atikwītikisya Baala (na kimo ikimanyisyo ikitēndekigwa-nu-mūndu, kangi kamo akīnogonēlo ka mūndu yumo, pamo i fūndu yimo iya kītikisānio, pamo ifundo yimo iya i—iya kipanga-kipāgūke) ukwīma mu njila Yāke, Umwēne yo Kyala kangi Umwēne abagile ukufuma mmabwe aga ukufyusya abana kwa Abraham. Umwēne atikufimbilisigwa ukuya ni fipangafipaguke fyinu. Umwēne atikufimbilisigwa ukuya ni fibugutila fyabo ni sukulu syinu ni findu. Umwēne ikwega iki Umwēne abagile ukwēga nkiboko Kyake, ikyo kyo nakimo, ikutūya u mūyi gwa Būmi mu kyēne kangi ikyēne kikuya kindukimo iki kisakumbombela Umwēne. Ikyo kyo iki kikupela Umwene Kyala. Naloliloli, ikyene kili ni mbōmbo kwa Kyala.

Ugwe kuyoba, “Ikyene kikaya ni mbombo.” Ikyene nalōli kili ni mbōmbo! Naloliloli, ikyene kili ni mbōmbo.

¹⁶⁶ Pāpa Leo u Nkulumba, umwēne ālāgile nkati ukufuma 440 mpaka 461. O, umwene inogonaga ukuti umwene katikati aabombaga iki kyaali kitalusye, ukwisa nkipanga... Pankyēni

pa mwene āli Victor, kangi umwene āli mbeba, yōpe. Kangi umwēne ikwīsa nkati mula, kangi mūmo umwēne ābīkile a Bakristi ku bufwe na filifyōsa ifingi.

¹⁶⁷ Kāngi polelo ywāni ālyāndile fyōsa ifi, ukubīka ikyēne “kyītikisigwe” u bugogi? Umwe mumēnye ywāni umwēne āli? Mwīkēmo Augastini gwa ku Hippo, uyo yo katikati yūyo ābōmbile ikyēne.

¹⁶⁸ Mwīkēmo Augastini aali nu lusako akabalilo kamo, momūmo sikuyobela isyāmbukūlu, ukuya nnyambala unkulumba nu kwīsusīgwa na Mbepo Mwīkēmo. Umwene ikwitugasya kunyuma kwa lubingilo kula, mu Lyons, France, ku sukulu ingulumba kula kūko Irenaeus āmanyisye, na bala na Mwīkēmo Martin. Umwēne itugesye ku lubingilo lwa sukulu iyi kangi u Mbepo Mwīkēmo alinkwisa ku mwēne, lōli umwene alinkupīka ukwitikisya Ikyene.

¹⁶⁹ Polelo kyo fiki umwēne alinkwīsa ukuya? Kabili-kōsa ukukīndāpo mwāna gwa gehēna ukukīnda umwēne āli ukwānda itolo, umwēne ābūkile kulakula ukusuluka ku Hippo, Africa, kula umwēne alinkubīka i sukulu yāke. Kangi ikyēne kyāli. . .

“Nnāngisya une!”

¹⁷⁰ Une mbagile ukukwega ugwe ku syambukulu. Umwēne āli yo yūyo ikulagila i lisyu lyāke ku kyēne, ukuti “Ikyēne kyāli kyōsa kinunu ukubīka ku bufwe gwamahelu aligwesa uyu abagile ukusitakwitikisania ni nyitikisano sya kipanga kya Roma,” Mwīkēmo Augastini gwa ku Hippo. Ngimba alipo u mfunda i Bāngēli apa, pamo umundu yumo uyu abalile isyambukulu, amenye ukuti ikyo kyo kyabwanaloli, fyusya ikiboko kyako? Ena, muketile? Naloliloli abene bali. Mwīkēmo Augastini gwa ku Hippo, umwēne yo yūyo āpīsise u lutumulo lula ukuti “Ikyēne kyāli lōsa kitalusye ukugoga abamahēlu bābo bakanikāga ni kipānga kya Roma.” Ukulagila sila imanyisyo syabwīpūtāfifwāni, isya kusōkako ku i Bāngēli, nu kuyēnga u bwīpūtī bwa kyala-lisuba. Umwe mumenye i nōngwa i Kikristi kyo. . .

¹⁷¹ Umwe mumenye kūko umwe mwālimwāgile Krisimasi? Kristi apapigwe mu Epurelo, loli ngimba abene babombile fiki? I kipāngānio kya lisuba kikukololoka lilino bo ikyēne kikusōkāpo, ilisiku lililyōsa kikuya kitalipo panini, pamo paninin kipīmāpo, kangi panīnipo kipīmāpo, kangi ukufuma pa lyakalongo-mabili mpaka pa lyakalongo-mabili-na-mahano ko kabalilo kāko u kyala-lisuba āli ni lisiku lyāke ilyākupāpīgwa. Itolo kyo kifuki amasiku mahano pala, apo po pāpo abēne bāli nu lukino lwa kiRoma nkabalilo kala, u lusekelo lwa lisiku lya kupāpīgwa kwa kyala-lisuba pa kabalilo kala. Kangi lilino umwe mukuketa iki umwe muli nakyo lilino? Abene balinkuti, “Pela ikyene u ‘kyala-lisuba,’ unko uswe twege ikyene ‘Mwanundumiana gwa Kyala.’” Kangi ikīndu kyōsa kyo bwīpūtāfifwāni ukwānda itolo!

Kangi a bāndu pa ngīndi ni filato fyābo ifitali-injaye, kangi abēne bikutyōnga ukufyūka nu kusuluka i ngīndi, nu kubopa m'malūka.

¹⁷² Kangi apa i lisiku limo unkasi gwāngu āmbulaga une, “Umunduyumo āyobīle, ‘Une ngamanya ikyakummwēgela Bāba.’ Alinkuti, ‘Nkundwe ikuyaga pakummwēgela umwēne sinda-gwa-sinda gwa kachasyo,’ kangi u yūngi yula āyobīle ukuti umwēne āyāga pakummwēgela umwēne u bwālwa bumo. Kangi yumo alinkuti, ‘Ena, une ngubuka ukummwega umwene u—u lubātiko lwa njuga.’” Lusekelo lwa Krismasi, bwīpūtafifwāni, bwīpūta-mōhēsi! Umma ndaga.

¹⁷³ Lōli Augastini ālagile ikyēne. Linga ugwe kulōnda ukugōmokolāmo ku iki mu lya Schmucker, u busīmbe bwa Schmucker; S-c-h-m-u-c-k-e-r-s, ilya Schmucker *U Bupyānikisi Ubwīmīkigwe*, apa kilipo iki ikyēne kyāyobīle, ukuti “Ukufuma pa kabalilo ka Mwīkēmo Augastini gwa ku Hippo apīsēnie u lutumulo ulu ku kipānga kya Katolika, ikyēne kyāsopile ififigo fīgwiki fiyo kuli abēne ukugoga kalikōsa abēne bālōndāga polēlo, aba bāpīkāga ikipānga kila ikyābwīpūtafifwāni. Kangi ukufuma ku kabalilo ka Mwikemo Augastini, kifuki ifyinja abamia batatu ukufuma kwa Kristi, mpaka 1850, u bugogi ubukulumba bwa Ireland, bālipo abaProtestanti maelifu-elifu malongo-lwēle-na-ntāndātu bāgogīgwe ni kipānga kya Katolika.” Ikyo kyo pa bufūndabafwili bwa kiRoma, maelifu-elifu malongo-lwēle-na-ntāndātu. Lilino umanaga na gwāsyāmbukūlu, umwēne yo yūyo uyu āyobīle isyo. Une ne itolo ngwandisya i lisyu lyake. “Aligwesa uyu ākanikanāga ni kītikisanio kya Katolika!”

¹⁷⁴ Komma *katolika*, i lisyu lya katolika, abēne batiku—abēne batikufikapo ingamu yila mma. Abēne bo basitakyala ba kiRoma.

¹⁷⁵ Komma abandu abapala bala. Balipo abakalongo ba maelifu ga bāndu bala panja pala, itolo ukuya banalolindumbula bo abēne...gwēsa uyūngi umwīpūtafifwāni ali. Abene bikwinogona ukuti abene bikwiputa Kyala, akabalilo kako (ukugomokela ku Lisyu) abene bali mu kifwani ni fifwani mosa ukukilania ubuyo bula. Muketile!

¹⁷⁶ Umma ndaga, ikylene kyāli kītik-...kītikisānio, ifimanyisyo fya Roma. Kangi, pilikisya, une ngulonda ukuyoba ikindukimo apa. Une nākindile ikyo.

¹⁷⁷ Mu kyīnja kya 1640, mu kyīnja kya 1640, akabalilo kāko ubugogi bwa Ireland bwīsaga nkyēni, pāsi pa batula-ndōngi ba kiRoma na bapūti, maelifu mia yumo gwa bapīndūki ba Mwīkēmo Patrick balinkugogīgwa. Linga Mwikemo Patrick aali gwa Katolika gwa Roma, polelo fiki abene bagogile abandu babo bene? Bala bāli bāndu bakubōmba ma fakitale, na filifyōsa. Uko ko kutalusya. “Maelifu mia yumo,” pa bufūnda-bufwili, “ukuti

abēne bābīkile ku bufwe panongwa yakuti abēne bākālītikisenie nu bumanyisi bula.”

¹⁷⁸ Une njilēko ku fimo mwa fipānga fya Mwīkēmo Patrick mu Ireland Gwakululu. Ena, nkulumba. Une nāli nu lusako ulwa kukēta kila. Ikyene kyāli itolo ikinywamu ikyaiyolo ikikīngo. Abene bakali nafyo ififwani fila fikufyuka, nukonelela ifindu pa malundi gabo, nukuhomba kuli abāndu bala ukugomokēla nu kufika mu kifwani kila. “Maria, mugonile, Maria, kangī mama gwa Kyala,” i kīndu kilakila bomūmo abēne bābōmbile kwa Astarte (ukuloga), u mbepo gwa Maria.

¹⁷⁹ Itolo ifyinja fibili pamo fitatu ifi fikindilēpo ikipanga kya Katolika kyālyāndile ikimanyisyo ikipya ukuti “Maria āsyukile ukufuma ku bafwe kangī abūkile ku Mwanya.” Balinga bikukumbukila ikyo? O, mwesa ba umwe mukubomba, naloli, ifikalatasi fiswile ni kyene. Ifītikisanio! Ikyene kiyengigwa pa fītikisanio, kangī nakamo na kpatu kamokene aka Bwanaloli nakumo.

¹⁸⁰ Lilino, umwe baProtestanti muli itolo bābubībi, aba bikukāna ukwēga i Lisyu lya Kyala. Ikyēne kyo kimanyisyo kya kipānga kya kiProtestanti kifwēne bomūmo ikyēne kyo kimanyisyo kya kipānga kya Katolika, kangī uswe twesa tuli palikimo basobi mpaka uswe tukugomokela ku Lisyu lya Kyala gwabumi! Kutalusya.

¹⁸¹ Umwe Assemblies of God, umwe Foursquare, umwe Pentekosti bumobwēne, butatu, pamo kilikyosa iki umwe mubagile ukuya, gomokela ku Lisyu lya Kyala! Leka fimo mwa ifi apa ififwāni fyakipānga-kipāgūke, bangōza bakipānga-kipāgūke. Abene bikwiloga bene (u mbepo gwa mōhēsī) mu fifwani fyakipanga-kipaguke ifi. Ngimba umwe mumenye ikyo? *Ikipanga-kipāgūke* kyo “kifwani”!

Ugwe kuyoba, “Ngimba ugwe gwe Nkristi?”

“Une ndi gwa Presbeteri.”

“Ngimba ugwe gwe Nkristi?”

“Une ndi gwa Methodist.”

“Ngimba ugwe gwe Nkristi?”

“Une ndi gwa Pentekosti.”

¹⁸² Ikyo kitikusanusya nakimo ikyākukīnda pa iki ugwe gwe “ngulube” pamo i “mbwa” pamo u “nūnga,” kikaya nakyo kangī mma ikyakubomba ni Kyene. Uko ko kutalusya. Iki uswe tukufūmbwa umwisyugu kyo: gomokela ku Lisyu lya Kyala!

¹⁸³ Lilino, mwa aba ababōmba mmalūka na bāndu abapala mu Ireland Gwakululu, linga Mwīkēmo Patrick. . . kūko syōsa sya sukulu syāke syāli. Umwe mumenye, ingamu yāke akālī Patrick? Ingamu yāke āli Succat. Umwēne anyakiligwe bo ndumiana nnīni; u kalumbu gwāke āgogigwe. Kangī umwēne

āgomokile, panongwa yakuti umwēne amang’anyisye imbwa ukubopesya ingulube na fyōsa bo ifyo, popāpo umwēne—umwēne—umwēne ābōmbile, akabalilo kako umwene abombege ikyo, polelo abene. . . umwene ayagile injila yake ukugomokela ku kaya kwa tata gwake na mama. Kangi umwene alinkwanda i sukulu. Kangi i sukulu mu Ireland Gwakululu yikalitikiyēmo siku u pāpa ukuya gwapamwanya mwingilakilingo gwa Kyala, abēne bakalitike ikyēne. Abene basyele ni Lisyu. Kyala asaye yula umwīkēmo, Mwīkēmo Patrick, nnyambala unkulumba.

¹⁸⁴ Kangi umwe mukupilika bala bikuyoba ukuti, “Mwīkēmo Patrick ābopisye syōsa i njoka ukufuma mu Ireland.” Bala isyambukulu nukuketa iki ikyene kyaali. Mwikemo Patrick aalitiike mu kuyobela mu ndimi. Mwikemo Patrick itikāga mu kupimba imiyoka pamo ukunwa ifindu ifyakugoga; kangi akabalilo kako umwene abagiile ukupimba injoka nukusopa iyene panja pa njila yake, abene balinkuti, “Umwene alinkubopesya injoka ukufuma ku Ireland.” Iyene yāli panongwa yakuti umwene ālitike mu kupimba injoka, kangi nakimo kisakubafulasya abene. Ena, o, naloli.

¹⁸⁵ Abēne bakāli nafyo fila. . . fila ifikulumba ifinywāmu ifisyēnga. Kangi kyo fyiki āngāli—kyofiki āngāli u mwīkēmo. . . . Āngāli abōmbile fiki u Irenaeus umwīsyūgu? Kyofiki āngāli Mwīkēmo Patrick abōmbile umwīsyūgu, ukukēta abamia ba elifu-elifu-elifu ga madola gabīkigwe mu Kikatolika kya Roma, ukuyēnga ifipānga ifinywāmu kangi ififwāni fya madola elifu-elifu na filifyōsa itolo mūmo bo a Baprotestanti bikūbombela?

¹⁸⁶ Une nātēndike u buyobi ilisiku ilīngi kangi ubwēne bwāswīgīsyē aligwēsa, iyo yo nōngwa une ngukolelela i tepi iyi. Ugwe itolo baleka abene, abafwamaso bikulongosya abafwamaso, baleke abene bagwiile nkibwina. Ikyo kyo kyene iki ugwe ubagile ukubomba, muketile. Akabalilo kākō une nābabūlīle abēne isya pakigemo, kikālipo ikindu nakimo bo iki mwi Bāngēli ukuya “ukukōlēla kwa pakigemo.”

¹⁸⁷ [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi] . . . isya bwikemo Bwake. Mukwisila ukwilambika twibene ku bufwe Bwake, ukwiyagania twibene nakimo, polelo u Mbepo Mwikemo ikwisamo kangi ikutufyusya uswe mmwanya. Kangi uswe tutikwisūbila mwa twibene, panongwa yakuti uswe tukabagila ukubomba nakamo, loli nu Mwene uswe tubagile ukubomba ifindu fyosa.

¹⁸⁸ Uswe, mu kifwani Kyake, ikifwani kya Kyala gwabumi. Ngimba fyo fiki ugwe. . . Akabalilo kako ugwe kwilambika gwimwene kwa Kyala kangi Kyala ikwisa mwa ugwe, ngimba ikyene kikukupela ugwe ukuya fiki? Ikifwani kya Kyala. Komma ikifwani ikifwano kibikigwe mu nguto; komma ikipanga-kipāgūke kula mu likulumba ku Washington, mu—mu—mu Bubūngānie bwa Fipanga; huu-uu, umma, ikyo kyo kifwani

ikifwano, ikifwani ikifwano ni kimanyisyo ikifwano. Lōli i kifwāni ikyābūmi mu mūndu-pamwēne!

¹⁸⁹ Yumo āmanyisyaga i lisiku limo, pamo āli nu busimbe ubunini, kangi umunduyumo āyobīle ukuti “Linga u nnyāmbāla akāpokīgwe mma, kangi...Linga u nnyāmbāla āpokīgwe kangi unkasi gwāke akapokīgwe mma, ngimba abēne bābāgile ukubūka mu Bunyakiligo? U nkīkūlu akābagile ukubūka mu Bunyakiligo, patisakuyapo ni kindu nakimo ngati unkīkūlu ikubūka mu Bunyakiligo panongwa yakuti abēne bali yumo.” Butoyofu! Yeso aatile, “Bisakuyangapo babili nkitala, kangi une ngwegaga yumo nukundeka yumo.” Ikyene kyo kindu kya pamwenepamwene pakati pa ugwe na Kyala, ukwiyipa umbili *gwako*; kali māma, bāba, abana, kilikyosa ikingi kikwambilila Ikyene pamo mma. Ameni!

¹⁹⁰ O Kyala! Iki kibole, ikibwāpūfu, ikisu ikyakinyanyasi; ifibwāpūfu, ifipanga fyakinyanyasi fikukōlēlīgwa fipangalulo; ifi ifibwāpūfu ifi, ifipāngānio fya kinyanyasi; ifinyali, ifimanyisyo ifi fikulwana ni Lisyu lya Kyala. O Kyala, twāla u mūndu yula umwīyīse kubuyobumo kangi suka ifyēne lōsa, nukubafyusya abēne mmwanya mmabuyo Gammwanya nukubanangisya Gwimwene, Kyala Mwenemaka. Ameni. Kyo kindu kibole nki ikyēne kīsile ukuya!

¹⁹¹ Uswe tutēdekīgwe balilansi ba bwīkēmo Bwāke. Uswe, mu kifwani Kyake, uswe twe fifwāni fyabūmi ifya Kyala gwabumi. Polelo, mfwano kwa bwēne, tusyusigwe nu Mwene, lilino pilikisya, pilikisya ku iki, i Lisyu Lyake lipeligwe mbili kangi mwa *uswe*. (O, Nkundwe Neville!) Kēta! Ngimba ikyēne kyo fiki? Komma ugwakapāngo, kyala gwākwīnogonela itūgēsye pānja pala, lōli u Kyala gwābūmi. Ngimba u Kyala gwābūmi yo fiki? I Lisyu mwa ugwe ikwītēdeka Lyēne lyanaloliloli. Whuu! Lwimiko kwa Kyala! O, une mmenye ugwe kwīnogona une ne mwikemo mbunguluka, lumu une ndi. Loli, o, nkundwe, ngimba ugwe kuketa ikyene? Ubupōnjōli pamwanya pa kipānga-kipāgūke kilikyōsa, ubupōnjōli pamwanya pa bōsa ubwa bwīpūtafifwāni, u Kyala gwābūmi abonekīle pabwelu mu tempeli yabūmi, kangi i Lisyu lya Kyala, ili lya Kyala, litēdekīgwe mbili mwa ugwe. Fiki? Ugwe gwtūgēsye mmabuyo Gwāmwānya, upōnjwīle pamwanya pa fīndu fyōsa, mwa Kristi Yeso. Ameni!

O, une itolo nkiganile Ikyene. Une ngufimbilisigwa ukukisania ikindukimo nu kukindilila.

¹⁹² Lilino, pilikisya. Polelo abanini-fiyo ba bītiki Bake, kali ko kabalilo katali bule—bule, pamo ywani—ywani, nnini, pamo kilikyosa iki ugwe guli, a banini-fiyo ba bītiki Bāke mwa Umwēne bali nu bubībi bōsa pāsi pa bēne. Muketile? Keta! Kristi yo Ntu gwa Mbili. Ngimba ikyo kitalusye? Ena, kulikosa Untu guliko u Mbili guli ni Kyene. Lwimiko! Kuko untu gwangu

gukubuka ugwene gukwega umbili gwangu ni kyene. Kangi kuko Yeso ali, i Kipanga kili nu Mwene. Ameni! Umwene atikusōka ukufuma mu Lisyu Lyake; Umwene ikwitūgàla mu Lisyu Lyake, ikukētésya pa Lyene, ukutendeka Ilyene ukubonekela. I Kipanga Kyake kili nu Mwene.

¹⁹³ Kangi, kēta, ugwe kuyoba, “Loli, Nkundwe Branham, une ne nnini-fiyo.” Ikyo kyo njayo sya filundi Fyāke. Lōli, kumbukila, Umwēne yo apōnjwile na ugwe, apōnjwile na ugwe pamwaya pa kayabo kalikōsa ka ikyēne, nalinga ugwe gwe njayo sya filūndi Fyāke. Ububine bulibōsa, u mōhēsi aligwēsa, amaka galigōsa, bōpe nu bufwe bwēne, buli pāsi pa filundi fyāko, pāsi pa *ugwe*. Lwimiko! Une ndikwīpilika ngati une nāli malongo-mahano-na-fibili ulubunju ulu. Ubu bo Bwānalōli. Linga une mbagile itolo kwēga ikipānga iki ukukēta iki, nkūndwe, uswe twīsa kuya kipānga kipōnjōli. Bitiki mwa Umwene, ububibi bosa pāsi pa Mwene. O, lwimiko!

¹⁹⁴ Une nguyaga pakukētēsya mōsa panini, une ngwandaga kangi akabalilo akakōnge.

¹⁹⁵ Pilikisya, pilikisya ku iki. Ugwe kuyoba, “Nkundwe Branham, une ngaya na maka mma.” Kangi une umma. Une ngaya na maka galigōsa. “Ena, Nkundwe Branham, une ne mōnywa.” Momūmo une ndi. Loli une ndikusubila mma mmaka gangu, agene gakaya maka gangu. Une ngusūbila pa bulagili bwāngu, muketile, amaka gāngu gapēgigwe kwa une. Ikyene kikaya *une* mma gwamaka, une ngaya gwamaka mma. *Umwēne* yo gwamaka, kangi une—une ne Gwake.

¹⁹⁶ Apa, ngati iki, yoba kuli ubwēgelelo, apa gulipo untimo-gwa-magali gukwīsa ukusuluka u lukīndi, ku Lwābūna na Broadway mu Louisville, “fyuu, fyuu, fyuu, fyuu,” itolo nubwēngo mūmo agēne gabagile, amamailosi ntāndatu pa sala yimo ukukilania u lukīndi lula, aligwēsa ikubopela, ukusukulika, ukwīkolānia. Yumo u nyāmbāla unnini ikwēnda ukusōka pala, ikufyūsya ikiboko kyāke, kangi, nkūndwe, amabureki gikuselemuka. Ena, u nnyāmbāla unnini yula akaya na maka gākufwana ukwīmika limo mwa magali gala, lōli umwēne ali nu bulagili. (Lwīmiko!) Agēne gakaya maka gāke. Ena, linga limo mwa magali gala galinkomile umwēne, ilyēne āngali liku tyēka umwēne. Lōli unko umwēne afyūsye ikiboko kyāke! Nongwa ya fiki? Abēndesya ba ligali lila bikwāgānia a kafwālilo kala.

¹⁹⁷ O, nkundwe, abēne bikukāgania kala akafwālilo, imibureki gikuselemuka. Nongwa ya fiki? Kēta u bulagili bwāke. Kēta iki kili kunyuma ku mwēne. I kipāngānio kyōsa kya kāya kili kunyuma kwa umwēne. U bubōmbēlo bwa ndagilo bwa kāya buli kunyuma kwa umwēne. Yula yunifomu ikwimilila ikyo. Umwene yo nkindane, ena, nkulumba, panongwa yakuti umwene yo gwamōfesi.

198 Umwene ikulalata, “Imika!” Ena, limo mwa magali gala gikubuka “fyuu,” kangi itolo ukummwegela umwene bo lula. Lōli abēne kinunupo komma ukugela icyēne, kēta iki kili kunyuma kwa mwēne. Abēne bisakulisa amabureki nu kutelemuka. Umwēne atikulōndigwa nukufimbilisigwa ukuyoba i kīndu kimokyēne, itolo ukufyūsyā i kiboko kyāke. Ikyo kikubomba icyene, naloliloli. U bulagili bwāke bukufumila ku bubōmbēlo bwa lulagilo, icyene kyo kyosa kunyuma kwa umwene. Mwene, umwene yo monywa, loli iki kili kunyuma kwa umwene? Ikyo kyo iki lutōndwa . . . u bufwālilo bwāke, umwēne yo mōsa afwele lōsa mu yunifomu.

199 Ikyo kyo iki i . . . komma ikifwāni, lōli iki umūndu pamwenepamwene abagile ukufwāla. Unko uswe tufwāle kilwīlo kyōsa ikya Kyala, ameni, ikitili kya bupoki, iki ikinywamu ikikulumba ikikīngo (ubunywamu bwa lwīgi) ubwa lwitiko. O, nkundwe. Ikyene kikaya iki umwene ali, loli iki umwene ikwimilila.

200 Ikyo kyo iki ugwasikali . . . icyēne kikaya yula u nyāmbāla unīni imīle pala, umwene yo itolo nnyambala gwapaliposa, loli iki umwene ikwimilila!

201 Ikyītu Ikyābwite yo Yeso Kristi. Ena, nkulumba. Gyōsa imisyētano gikutelemusya amabureki gābo akabalilo kākō igyēne gikukēta Ikyo. Akabalilo kākō igyēne gikukēta ifilwīlo fyōsa ifya Kyala, ulōsyo ulwabwanaloli ulwa Mbepo Mwikemo, ameni, aba bakibwene Ikyene kikwisa ukutalula ukufuma ku Kikota kya Kyala, afwele ifilwīlo fyōsa ifya busyūke Bwāke. Amen.

202 Komma ukuti *ugwe* gwe gwamaka, ugwe gwe nakimo, icyene kyo iki kili kunyuma kwa ugwe. Fiki? Ugwe ufwīle. Ugwe gwīngile u busikali, ugwe gwīngile a maka ga polisi, ugwe kuyaga pakukyūnga u lulagilo kangi ukulagila kwa misyētano igi. Uko ko kotalusya, ugwe uli pa busikali bwa polisi, ikindu kyosa kili kunyuma kwa ugwe. Mukētīle, ugwe gwēgīgwa mfwāno, ugwe uli nakimo, ugwe ukābagile ukwīmika nakimo. Lōli ubulagili bwāko ubu bupīgwe kwa ugwe, panongwa yakuti ugwe ufyūsīgwe kangi gwitūgēsye mmabuyo Gammwanya mwa Kristi Yeso, i misyētano gikwāgānia ikyo. Kilikyōsa kikutelemusya amabureki gāke akabalilo kākō amaboko gala gikubūka mmwanya.

203 Mwikemo Martin, akabalilo kamo mu bulongi . . . Alipo unnyambala pāsi pala ukutumulyania (u mōhēsi), umwēne ālumāga ifipōnje ifinywāmu ukufuma ku bāndu bo ulu, kangi abāndu bābopāga, umwēne āgelāga ukugōga abēne. Lilinkukwāba ikinywāmu ikiboko- . . . āli ni mbēmbe inywāmu, amīno, umwēne ānyukulāga pānja ifinywāmu fisulankanwa fya nyōfu bo lula bo umwēne āpenāga ukusyūngutīla.

204 [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi]...bīputi. Kangi amasiku aga Umwene alinkukéta kunkyeni, kangi âménye ikyene kikuyaga injila iyi akabalilo kako Umwene Mwene ikukagigwaga ukufuma ku kipanga Kyake Kyène, ikipanga kya Laodikiya, Umwene alinkuti, “Kéta, une ngwima pa kifigo nukukung’usya.” Ikipāngānio kila kilinkunkana Umwene panja, kangi abene babōmbile ikyene umwisyugu, loli Umwene ikwima pa kifigo ukukung’usya.

205 O Kyala, balisyāganiaga abambakasya ba Mbili Gwāko umwīsyūgu ukuti uswe tuli Nkipānga ikipōnjōli. Uswe tuli—uswe tuli mwa Kristi. Uswe twitūgesye pamwanya pa findu fyosa ifi ifya nkisu.

206 Nongwa ya fiki abakikulu bitu babagīle ukulonda ukutumula inywili syabo? Kyala, ikyene kikubonesya ikindukimo kyo kisobi. Nongwa ya fiki abēne babagīle ukulōnda ukwiywēlula bēne mu findu ifiboneke-fyabulōgwe? Nongwa ya fiki abāndu bītu bā njala mu ndumbula syābo ukupilika u—u miana ngati Elvis Presley pamo—pamo bamo mwa aba Bāpūsi, pamo bo ifyo, bikwīma mmwanya pala ni gitala ilyaiyolo nu bwīmilo bula ubulāte nu kupela umwe balīndwāna bakeke ukugelemuka nu kufūla imyēnda gyābo igyankati, ni findu? Kyala, kangi polelo u ndumiana yula ukwiyobela ukuya mPentekosti! O Kyala, kyo fiki...Kéta kwa uyu Pat Boone uyu ikwiyobela ukuya gwa Kipanga kya Kristi kangi fyosa ifi ifyakuywelula, ikindu ikibwapufu...O Kyala, ikwībilikila mwene “ukufuma ku Kipanga kya Kristi.”

207 Kyala, uswe tukusyagania ukuti i bachi lya bulagili yikaya ngamu ya kipanga-kipaguke, lōli agēne go maka—a maka ga busyuke bwa Kristi mbumi bwa aligwesa pamwene. Kyala, abandu aba apa ulubūnju ulu bali sukulikaga ukwīngila nkati mu Kila. Kangi linga i tepi iyi yikufimbilisigwa ukusōkamo ukubūka nkisu kuko abandu baliko, Ntwa, unko abēne bamanye ukuti ikyēne kikāyobīgwe kuli kabini, panongwa yakuti une nguyaga nsobi nimwene, lōli ukuti i Kipānga kibagile ukuya kyakuponjola nu kusyāgānia ubuyo bwāke. Ukuti abēne bābagīle ukukēta kūko ififwani fyōsa ifi, kūko i kipanga kya Katolika kyāsōkīle panja pabwelu nukukipela ikyene “kifwani,” aba Protestanti bikupela ikyene “i kipāngānio,” kangi itolo nu bubībi; ukupīka i Lisyu, “Ukuya nu luko lwa bunyakyala, loli ukukana a Maka aga galimo.” O Kyala, mumo i Lisyu Lyako liyilile lyānalōli, i Lisyu lililyosa!

208 Lilino uswe tukusuma, Tāta, ukuti Ugwe kutuswaga uswe isya mbībi syītu, kangi i Ndumi iyi yili īngila mbusolofu mu ndumbula. Kangi abāndu aba bali...Ngulāmba ikipānga iki, bo akatēmbe akanīni aka lilino kali mu nkabalilo ka buyēngi bwa kuyēnga i kipānga, abēne balingasulwamo siku ukukēta ku kindukimo ikimogi, lōli itolo ukufwāna ukukīnga abāndu. Kyala, abēne balingasulwa ukubūkāmo siku ukukēta nukuyoba,

“Uswe tuli mu kitēmbē ikinywāmu iki kili nakyo i kidomu ikinywamu pa kyēne.” Kyala, unko ikyēne kiyeye kikalang’asa kisitakāndu. Abēne balinga tīgāga siku ubukētēlo bwa Kindu, kya Yeso Kristi. Umwene aliyaga yo Yuyo uyu ikwisusya i tempeli yabo, kangi polelo a maka nu moto gwa Mbepo Mwikemo fisakugwa pa kigemo kya ndumbula syabo. Apo po pāpo ikigemo ikyanaloli kilipo, Ntwa, kili pa ndumbula ya aligwesa pamwene.

²⁰⁹ Une ngusuma ulubunju ulu ukuti i Lisyu ili lisakulāmbalala lisito fiyo pa kigemo kya ndumbula yiliyosa mpaka abēne batisamo siku ukubagīla ukusōkāmo siku ukufuma ku Kyēne, ukuti abēne bisakwīsa bāmīnogonēlo kangi bamahala ku Nongwainunu, bikwītika i Masyu; kangi komma ukwigula indumbula syabo ku maka ga misyētano (pamo ifyakwinyegesya, pamo ukukūta, pamo ukunyēla, pamo—pamo ububonekelo bumo, ububumbe bwamumbili bumo, pamo ikindukimo bo ikyo), lōli ku gwānalōli, u Mbepo ugwānaloli ugwa Kristi, kūko Umwene isakwibonesyaga Mwene mu lugano na maka.

²¹⁰ Tupaga ikyene, Ntwa. Bumbulusyaga ababine na bonywa. Uswe tukusuma mu Ngamu ya Yeso. Amen.

Une nunganile Umwene, une nunganile Umwene

Panongwa yakuti Umwene alinganile tasi une
Kangi ālyūlīle ubupoki bwāngu
Pa mpiki gwa Kalvari.

... Une nunganile Umwene
Panongwa yakuti Umwene alinganile tasi une
Kangi ālyūlīle ubupoki bwāngu
Pa mpiki gwa Kalvari.

²¹¹ Ni mitu gyitu ginamisigwe, balinga bisakubikaga indumbula yako pa kigemo nukukipela ikyene mu ngunda kwa Kyala, ukuti Umwene abagile ukusopa i Lisyu Lyake pa kigemo kya ndumbula yako, uyu abagile ukutwala panja u bumi bwa busyuke bwa Kristi? Ngimba umwe mubagile ukufyusya ifiboko fyinu nukuyoba, “Kyala, une ngunyonywa iki ni ndumbula yangu yosa”? Kyala asaye i ndumbula isyanjala, bakalongo-na-babili pa bakalongo-na-babili.

Kileka ikyēne pala, itolo kileka ikyēne pala,
Ega unsigo gwako kwa Ntwa nukuguleka
ugwene pala;
Linga uswe tukusūbīla kangi kisita kwilamwa,
Umwene naloliloli isakututwāla uswe panja;
Ega u nsigo gwitu kwa Ntwa nukuguleka
ugwene pala.

²¹² Mulamula mu ndumbula yako, kumbukilaga Kristi u Mpoki, kumbukilaga Umwene aafwile panongwa ya ugwe. Kangi linga ugwe kwīsakufwa kwa gwīmwenē, ikyo kīsakusōsyāmo u mbili gwāko, ukusōsyāmo umōyo gwāko, ukusōsyāmo mu ndumbula

yāko ifya kilikyosa kya kisu iki kangī fyosa ifyakusangulusya fyake, polelo Kristi. . . ugwe kwisakusumuka nu Mwene.

²¹³ Linga ugwe ukosigwa mu Ngamu ya Yeso Kristi, kilipo ikitubwi kiswile na misi apa. Kangi, akabalilo kako umwe mukufyuka panja pa misi gala, umwe kusyuka na Kristi mbumi ubupya. Ugwe ufwile polelo, ugwe ukaya kangi mma. . . ubugasi na filifyōsa fisōkilēpo. Ugwe gwe kipeligwa ikipya mwa Kristi. Polelo Umwene ikubafyusya umwe mmwanya nu Mbepo Mwikemo nukubabika umwe mmabuyo Gammwanya nu Mwene, kubutali pamwanya pa maka gōsa ga kīsu iki.

²¹⁴ Kali bo bunīni bulebule, linga ugwe nkīkūlu unnīni ugwakusukasuka, linga ugwe gwe—linga ugwe gwe itolo nkundwe uyu akaya ni fyāke. . . amenye aba ABC bake, kitikupela ubukindane bulibosa ubu ugwe guli. Ugwe uli mwa Kristi, ubuponjoli pamwanya pa findu fyosa. Kangi ubulagili bwako buli pamwanya pa misyētano kangī amaka galigosa aga mōhēsi ali nago. Ugwe uli mwa Kristi, buponjoli.

Bo umwe muli ni mitu gyīnu gīnamisigwe:

²¹⁵ Une mmenye ukuti alipo u nkundwe ikwisa pasi apa ulubunju ulu, Nkundwe Slink (une ngusubila abene balinkunkolela umwene “Sink, Jim Sink”), uyu une ngwitika ukuya. . . Kangi u nkundwe gwītu apa amanyigwe ukuya mmayisi gwa Lisyu ili. Ngimba ikyo kikaya kitalusye, Nkundwe Sink? Uswe tukubīkaga amaboko pa mwēne ulubūnju ulu itolo bo tukāli ukwīputīla ababine, ukusaya umwene ukuya ndumbilili (yumo gwa bakundwe bītu) ukubuka panja ku fipanga ukulumbilila i Nongwainunu.

²¹⁶ Nkundwe Jim Sink, ngimba ugwe kwisa kuno ku kigemo? Isaga, Nkundwe Neville. Nkundwe Junie Jackson, ngimba ugwe uli apa? Aligwesa gwa balumbilili abangi aba Lwītiko ulu?

²¹⁷ Nkundwe Jim Sink apa ikwitika mu Nongwainunu iyi yīyo uswe tukulumbilila, u Mwanundumiana gwa Kyala, ukwitika ukuti Umwene yo naloliloli Mwanundumiana umpapigwe-mumfūnde gwa Kyala. Ngimba uko kotalusya, Nkundwe Sink? [Nkundwe Jim Sink ikuyoba, “Ameni.”—Nsimbī] Ugwe kwitika ukuti Umwene aafwile nukusyuka kangī ilisiku lyabutatu, alinkupōnjola pamwanya pa filifyōsa, nu kwītūgāla ku kiboko ikitalusye kya Kyala, nkatikati mwa maka ga Kyala pa Mwanya, bwila ukuya mūmi ukutēndēka ubwīmīla-pakati kuli uswe? [“Ameni.”] Ugwe kwitika mu losyo lwa mmisi mu Ngamu ya Yeso Kristi ku buswe bwa mbibi? [“Ameni.”] Ugwe kwitika mu losyo lwa Mbepo Mwikemo itolo mumo Kyala ikupaga Ikyene, ni fimanyilo ni fiswigo ukukonga umwitiki? [“Ameni.”] Umwēne ikwītika ikyo. Kangi une ngwītika umwēne āli nu būmi ubu bo busitalufuyulo pankyēni pa bāndu. Umwene ikulumbilila apa ku kipanga, kingikingi kuli abene apa, kangī une ngusyagania, “unnyambala unnunu gwa Kyala.”

218 Lilino, ku kipanga iki, ngimba lilipo i lisyu lililyosa nkati muno, u nnyambala aligwesa uyu ali ni lisyu ilyakulwana nu Nkundwe Sink? Yoba ikyene lilino pamo bwilanabwila kolelela ulutengano lwāko. Balinga bikwitika ikyo nu kulumbilila kwa Ndumi iyi kangi i Lisyu ili u Nkundwe Sink...kangi umwe mukwitika ikyo ukwisila mu buketi bwa Mbepo Mwikemo, ukuti Nkundwe Sink abagile ukusayiligwa nu kutumigwa ukufuma ku kipānga iki kuno ukuya mbōmbi gwa Nongwainunu, ukufumunya Indumi isi mūmo yilumbililigwe ulubunju ulu, ku kulikōsa kūko umwēne abagile ukubūka nkīsu kya pāsi u Ntwa isakuntuma umwēne? Fyusya ifiboko fyinu nukuyoba, “Une ngukwiputilaga ugwe, Nkundwe Sink.” Kyala akusaye ugwe.

Unko uswe twinamisye imitu gyitu.

219 Nkundwe Neville, linga ugwe kwisakubika amaboko gāko pa Nkundwe Sink akabalilo kāko ugwe kwāla ikiboko kyāko pa i Bāngéli.

220 Tata gwitu Gwakumwanya, uswe tukutwala kwa Ugwe, ulubunju ulu, u nnyāmbāla uyu ātwālīgwe ukufuma ku bubole bwa kīsu iki, iyēgile mwēne ngati mfwāno ku mwēne kangi itikisye Kristi ukuya Mpoki, ōsigwe nu Ngamu ya Yeso Kristi, alinkufyuka nu lufingo lwa kwambilila u Mbepo Mwikemo, kangi lilino mmabuyo Gammwanya, kangi ikwīpilika ukubilikila pa bumi bwake ku butumigwe.

221 O Kyala, bo bakulumba ba kipanga iki, bo kilūdilo na baketeli-mōsa na fyōsa bo ifyo, ukuketelela untimo gwa iki u Mbepo Mwikemo atupele uswe ukupakikisya, untimo gukufyusya ikiboko kyabo aba bamenye ukuti Nkundwe Sink, “ukuti umwene yo nnyambala ungolofu,” uswe polelo tukubika amaboko gitu pa mwene, ukuya Nkundwe Neville na une, ukuya bakulumba Bako, kangi ukwisila mu iki uswe tukusuma u lwiputo lwa lwitiko nukusaya Nkundwe Jim Sink mbutumigwe bwa Yeso Kristi. Paga ikyēne. Ali isusigwāga umwēne na maka ga Kyala. Alingapepusyāngāmo umwēne siku. Ali kabaga umwēne imyōyo kwa Ugwe.

222 Kangi, Kyala, uswe tukufinga ubusubiligwa bwitu nu bukundwe ku mwene, ukuntūla mwene kulikosa umwene ali, mu lwiputo, kangi mu butuli, kangi injila yiliyosa uswe tubagile. Mmwambilila umwene, O Kyala, mumo uswe tukuntwala umwene kwa Ugwe. Mu Ngamu ya Yeso Kristi, u Mwanundumiana gwa Kyala. Ameni. Ameni.

223 Na maboko gāko pa Lisyu, kangi pala Nkundwe gwāngu Sink, Une ngukusaya ugwe u nkundwe mu Kristi nu bulilanisi bwitu, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni. Kyala akusaye ugwe. Umma ndaga. Kangi ikilundilo kitile, “Ameni.” [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Kyala akusaye ugwe. Filipa fingi ifyakubomba mu Nongwainunu, fikufūmbigwaga fiyo, uswe tuli

kunyuma kwa ugwe mia yumo kwa mia yumo na filifyosa ifi uswe tubagile ukubomba ukutūla. Kyala akusaye ugwe.

224 Ngimba Umwene akaya nswigisye ukuya u... O, mwe! Une nkiganile ukukéta abanyambala... Ikyo kyo kinunu. Umwene yo, bomūmo une ngupilikisya lilino, umwene ikwīngilāpo u butimi bwa Holiness Tabernacle ku Utica, Indiana, ku iki umwene ikwītūgāla komma kubutali ukufuma kula.

225 Lilino, unko uswe tukēte. O, ngimba uswe tulinabo abakundwe bala? O, une ngwītika uswe tuli na babine ukwīputīla tāsi, bule uswe? Umma ndaga, ngimba abene... umwe muyabanisye amakadi ga lwiputo gamo? Umma ndaga, unko uswe tukolele amakadi ga lwiputo nakalinga itolo, aligwesa itugasye kimyemye itolo pakabalilo. Uswe naloli tukābile. Ngimba ugwe ubagile ukumba une amaminiti kalongo? Umma ndaga. Amakadi ga lwiputo, unko abandu aba bali nu lwiputo... Ngimba ugwe gwāpēle agene ukufuma poki, yumo?

226 Umma ndaga, kadi ya lwiputo mbalilo yakwanda, ngimba umwe mubagile ukwisa, mbalilo yakibili, mbalilo ya butatu, mbalilo yabuna, mbalilo yabuhano. Kadi ya lwiputo mbalilo yakwanda, kibili, kitatu, kina, kihano, ima papapa ukukilania apa, itolo mbibimbibi mūmo umwe mubagile lilino, linga umwe mubagile ukusumuka. Linga ugwe ukabagila, ena, unko uswe tumanye, uswe tukwīsāga ukukupimba ugwe. Uswe tukuyaga pa kugela ukwēga ba bīngi mūmo uswe tubagile ukubagila. Yumo, babili—babili, batatu, bana, bahano, ntandatu, bahano na babili, lwele, ihano na ina, kalongo; ntāndātu, ihano na ibili, lwele, ihano na ina, kalongo; kangi itolo babili bafyukile pa ikyo. Kalongo, kalongo na yimo, kalongo na ibili, kalongo na itatu, kalongo na ina, kalongo na ihano. (Huu?) Bosa ba abene, amakadi ga lwiputo, endaga ukukilania ulubafu ulungi *ulu*, fika pa lubafu ulu kubwa kuno, ku lubafu ulu linga umwe mukulonda.

227 O, ngimba Umwene akaya nswigisye? Lilino, aligwesa itolo nulugīndīko mūmo umwe mubagile, kifuki amaminiti kalongo lilino, itolo kifuki maminiti kalongo. Lilino, bala na makadi ga lwiputo, uswe twātēndike u bufumusyē ukuti “Abandu bikulonda ukwiputiligwa, isaga na makadi ga lwiputo,” kangi polelo ukuti uswe tunga... Muketile, abene bikumilisya ukugomokela, kangi polelo abene bikugela ukubombela ifikungilwa fya Kyala ukuya bolodi ya Bukinilo, loli uswe tuti—uswe tutikwitika mu kubomba ikyo.

228 Uswe—uswe tukwitika itolo ukundeka Kyala ukubomba imbombo Yake. Ngimba umwe mukwitika ikyo? Balinga bikwitika i Ndumi iyi ulubunju ulu ukuya Bwanaloli? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Ndaga ugwe. Ndaga ugwe. Kyala abasaye umwe. Une ngwitika Ikyene ni ndumbula yangu yosa, moyo, na minogono.

²²⁹ Lilino, kikuboneka ngati uswe tulinabo kifuki abandu malongo mahano apa ukwiputiligwa, ikindukimo bo ikyo. Lilino, pilikisya. Lilino, aligwesa gwa umwe muli mwa Kristi. Umwe muli mwa Kristi Yeso, ponjola pamwanya pa bubine bosa. Mwesa ba umwe mwe muli mu lukindi lwa lwiputo, muli Bakristi, bapapigwe kang'i a bitiki, fyusya amaboko ginu. Ubuyo bwāko polelo buli mwa Kristi. Ugwe utalile uponjwile, kang'i i kindu kyene iki ugwe kufimbilisigwa ukubomba lilino ko kwitikisya nu kwitika iki Kyala ayobile ukuya Bwanaloli.

²³⁰ Une ndinkutoligwa nubukafu ukwēga u lukindi lula kuli u bumany'indumbula, ikyene kikuyaga kingi fiyo ukubomba, kikwēga uswe akabalilo katali fiyo. Ikyene kitikuyaga kwa une, une ngusubila une nābagile ukwitugasya apa ilisiku lyōsa, une ngwipilika kanunu itolo. Une ngwipilika kanunu itolo. Une mmenye ukuti Ikyene kyo kyabwanaloli. Ntufye u Ntwa! Loli *lilino* uswe tuli mwa Kristi, *lilino* uswe tuli pabuyo-na-pabuyo mwa Kristi. Ameni! O, mwe! Ngimba ifindu ifi ifi une mmanyisye bo Bwanaloli? Linga ikyene kili, polelo Umwene isapāpa Mwene. Uko ko kotalusya.

²³¹ Balinga ba umwe bandu mu lukindi lwa lwiputo bo bahesya kwa une? Une mmenye mwe bingi ba umwe, loli bamo mwa umwe muli bahesya. Fyusya ikiboko kyako, amenze une ngamanya nakimo ikisobi na ugwe, fyusya ikiboko kyako; mosa mula mu lukindi, uu-huu, umma ndaga. Ngimba Umwene yo Kristi? Ugwe kwitika Ikyene? Ugwe kufimbilisigwa ukuya nu lwitiko, ugwe kufimbilisigwa ukwitika Ikyene. Linga ugwe utikwitika Ikyene, polelo Ikyene kitisakubomba. Ugwe kufimbilisigwa ukumanya ubuyo bwako, ugwe kufimbilisigwa ukumanya ubuyo bwako. Ngimba uko kotalusya, Nkundwe West? Uko ko kotalusya. Manya ubuyo bwako, Kristi aafingile "Ifindu ifi une ngubomba mwisakubombaga umwe numwe." Ugwe itika Ikyene ni ndumbula yako yosa.

²³² Unnyambala yula imile kunyuma kula alinakyo kimo kitamisye nu nsana gwake. Ugwe kwitika Ikyene ni ndumbula yako yosa. Ugwe ukabagila ukwingila mu lukindi lwa lwiputo, loli ugwe ubagile ukubuka ku nyuma nukwitugasya pāsi, ikyene kisakuyaga pakusōkāpo. Kangi ikyene akaya kansa mma. Būka gomokela kangi itūgāsyā pāsi, ikyēne kyo kyōsa kimalike. Une ngambonamo siku unnyambala mbumi bwangu. Linga uswe tuli bahesya, nkundwe, fyusya ikiboko kyako. Linga uswe tuli bahesya. . . Ngimba kitamisye fiki, umwene abumbulusigwe!

Mula ikigemo iki apa, ngimba umwe mukwitika?

²³³ Ngimba bule ugwe? Uswe tuli bahesya, une ngakumanya ugwe. Kyala akumenye ugwe. Ugwe kwitika une ukuya mbombi Gwake? Ugwe kwitika i Ndumi iyi une ngulumbilila? Bule linga une nākubulile ugwe ulutamio lwako ulwa nyuma lukukulekaga ugwe? Ugwe kwitika Ikyene ni ndumbula yako yosa? Tata.

Burkhardt, ugwe gomokela ku Ohio, ugwe ubumbulusígwe. Yeso Kristi ikukupela ugwe ukuya kanunu.

²³⁴ Ugwe ukaya apa kuli gwimwene mma, ugwe uli apa kuli umunduyumo uyungi. Umwene yo nkikulu. Kangi umwēne afumile ku Ohio, yópe, uko ko kutalusya, ingamu yo Alice McVan. Uko ko kutalusya. Umwene ali nu bupanje. Uko ko kutalusya. Ulutamio lwa mūnda nu lutamio lwa bukikulu kangi ulutende. Ngimba uko kutalusya? Itikaga itolo kangi umwene isakuyaga kanunu. Kindililaga kangi itikaga Ikyene ni ndumbula yako yosa. Itikaga Ikyene ni ndumbula yako yosa, umwene isakuyaga nakyo ikyene.

²³⁵ Ngimba ugwe kubombaga bulebule? Une ngakumanya ugwe, uswe tuli bahesya. Ngimba isyo ndalusye? Ugwe kwitika une ukuya mbombi Gwake? Ugwe kwitika ukuti uswe tupōnjwile mwa Kristi? Linga ugwe kwitika, nu lutende lwako kangi ni ndamyo syako ni findu ugwe uli nafyo, polelo, Nka. Allen, ugwe ubagile ukugomokela ku kāya kâko nukutendekigwa nnunu.

²³⁶ Une ngusubila uswe tuli bahesya, bule uswe? Une ngakubonamo siku pabutasi. Aka ko kabalilo kâkwânda uswe twâgénemo siku, uswe tuli bahesya yumo kunnine. Ngimba ugwe kwitika une ukuya nsololi Gwake? Ugwe kwitika ikyene? Ugwe kukubilwa nu lutamio lwa figo. Uko ko kutalusya, bule ikyene? Ugwe ukaya gwa kufuma kuno, ugwe kufumila ukusuluka Kwītōngo. Ugwe kwīpūtila abānāko abasitakupokigwa. Uyo yo ndumego kunyuma kwa ugwe. Umwene alinayo unnyambala yumo pa ndumbula yake ulubunju ulu, unnine umwēne ikumwiputula. Yoba, une ngumbona umunduyumo, umwe mwe—umwe mwe mama na tata gwa mwinangu. U nnyāmbála ikwīsapo apa ikukōlēligwa L. C. pamo S. T., pamo ikindukimo bo ikyo, S. T. pamo ikindukimo, uyo yo—uyo yo mwanundumiana gwāko. [Nkundwe Neville ikuyoba, “J. T.”—Nsimbi] J. T. . . . Mwaketa lelo umwe, S. T. Umma, umwene akaya J. T., une mmenye. Umwene yo nnini, nnyambala gwanywili-nditu, une numbwene umwene imile papapa apa pankyeni pápo umwene ali lilino. Gomokela ku kāya, ugwe uli nu kusūma kwāko. Būka ku nyuma ku kāya.

²³⁷ Ngimba unnyambala yula ali apa ulubunju ulu, unnyambala ukufuma kula ku Georgia? Ena. T. S. Ena. Une ngambonamo siku tata na mama gwāko mbumi bwangu, kangi ugwe umenye ikyo kyo kyabwanaloli, loli une ngubwene ugwe kuboneka, papapa apa pankyeni pabo itolo. Une namenye ikyene kyali. Ugwe uli nu busume bwāko, komma ukwilamwa.

²³⁸ Umwe mwesa mukwitika, ni ndumbula yinu yosa? Lilino, balinga? Aligwesa gwa umwe mwesa muli mwa Kristi. Ugwe kuyoba, “Ngimba iyo yo Nongwainunu?” Ikyo kyo katikati iki Yeso Kristi aabombile. Ikyo kyo katikati iki abatumigwa

baabombile. Ikyo kyo katikati iki Irenaeus na bosa ba abene bābombile. Ikyo kyo katikati.

Ugwe kwitika Ikyene? Polelo inamisya imitu gyinu.

²³⁹ Isaga apa, nkulumba. Balipo abandu bingi fiyo ukukindilila ulukindi losa bo lula. Uswe tusalilepo ukufuma pa babili pamo batatu ukusuluka nkati mula. Fikaga papapa ukusuluka apa. Uyu Nkundwe Neville gwa une yo nnyāmbála gwa Kyala. Une ngwitika ikyene.

²⁴⁰ Uswe tukukilaniaga ukukinda ulukindi ulu apa nu kwiputula abandu aba, bika amaboko pa bene. Umwe mwesa mukwitika umwe mukuyaga kanunu, aligwesa gwa umwe? Aligwesa nkati muno mukuyaga pakwitika Ikyene? Polelo inamisya imitu gyinu lilino, uswe tuli mu Kipanga ikiponjoli.

²⁴¹ Ntwa Yeso, une mmenye u nkundwe uyu, iyo yo nongwa une ngayobilepo nakimo ku mwene ukufwana ni kyene. Une mmenye iki umwene ikulonda. Une ngusuma ukuti Ugwe kumbubulusya umwene, Ntwa, nukumpa umwene ubusūme bwake. Mu Ngamu ya Yeso Kristi.

²⁴² Tāta Gwakumwanya, na maboko gāligwe pa nkundwe unnini uyu, ulubunju ulu, uswe tukusuma mu Ngamu ya Yeso ku lubango lwake. Amen.

²⁴³ O, ugwe gwe . . .

Tāta Gwakumwanya, paga kwa Kalumbu Dauch apa, u kalumbu unganigwa, uyu āyīle mwinitu gwanaloliloli kwa uswe apa, ku nyumba yangu na baganigwa bitu. Uswe tukwitika ukuti umwene nu ndume gwake bo bana Bāko. Une ngusuma, Kyala, ukuti Ugwe kupaga ubusume bwake ku lubunju ulu. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

²⁴⁴ Kyala, mu Ngamu ya Yeso, sayaga ugwītu Kalumbu Bruce. Uswe tumenye, Ntwa, ukuti umwene yo mbombi Gwako. Uswe tukusuma ukuti Ugwe kwisakumpa umwēne—ubusūme bwāke. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

²⁴⁵ O Gwākumwānya Tāta, ukukyāgania ukuti—ukuti Ugwe pagwīmwenye ubagīle ukubūmbulusya Kalumbu Blankco, uswe tukusuma ukuti Ugwe kunsayaga umwēne nukupa ubusume ubu ku mwēne, Ntwa. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

²⁴⁶ Tata Gwakumwanya, pa kalumbu gwītu uswe tukubika amaboko gitu mu Ngamu ya Yeso Kristi, ngusumila ku lubango lwake ku lwimiko Lwako. Amen.

²⁴⁷ “Ifimanyilo ifi fisakukongaga abene aba bikwitika,” kangi uswe tukubika amaboko gitu pa kalumbu uyu yūyo isakubumbulukaga. Mu Ngamu ya Yeso, tupaga ikyene, Ntwa. Akabalilo kāko u mbili gwa lutende ugu, gukusenyendeka, gwīmīle apa, Ntwa, pási pa butike bwa Mbepo Mwikemo, kangi nkatale, loli Ugwe gwe Kyala. Bumbulusyaga unkikulu untubwa uyu, une ngwiputa, mu Ngamu ya Yeso.

²⁴⁸ Kyala Mwenemaka, paga kwa nkundwe gwītu ubusūme bwāke. Paga ikyēne, Tāta. Uswe tukubika amaboko pa mwēne nukukemela u ndugu, abēne bābo bābagile ukup'umwāfi u moyo gwāke, pamo ukubika i—i king'wāle ikitītu nkyēni myāke. Umwēne alifyūkaga nubupōnjōli pamwanya pa ikyo ulubunju ulu, Ntwa, nukusyāgānia ubuyo bwāke mwa Kristi Yeso. Kangi polelo umwene isakuyaga na iki umwene asūmile, mu Ngamu ya Yeso.

²⁴⁹ Gwītu Tāta Gwakumwanya, na maboko gāligwe pa nkundwe gwitu, mu Ngamu ya Yeso Kristi, paga ubusume bwake. Amen.

²⁵⁰ Undindwana unnini uyu unganigwa, Tāta, mu Ngamu ya Yeso aliyaga u Ntwa ni kisa, kuli u Lwimiko lwa Kyala uswe tukusumila ku lubango lwake.

²⁵¹ Kyala, uswe tumenye ukukūta kwa ndūmbūla kwa māma uyu kangi ukukūta kwa mwanundīndwāna gwāke. Kyala, paga ku lwitiko lwake ulubunju ulu, kangi polelo bōmbelāga ulwene lilino, tumenye ukuti umwene ali na maka pa kyēne. Kangi ikylene kisakubombigwaga, mu Ngamu ya Yeso Kristi.

²⁵² Kyala, mbumbulusyaga undumiana unnini uyu, uswe tukusuma mu Ngamu ya Yeso Kristi.

²⁵³ Kyala, Tata gwitu, uswe tukubika ifiboko pa kalumbu gwītu kangi tukusuma ulubunju ulu Ugwe kupaga ubusume bwake. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

²⁵⁴ Gwītu Tata Gwakumwanya, bo nkikulu unnini uyu ikwisa ukwegu ubuyo bwake ku bubumbulusyo, uswe tukubika ifiboko pa mwēne nukusumila ku bubumbulusyo bwāke. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

²⁵⁵ Pa mwanike unnini unganigwa uyu uswe tukubika ifiboko fyītu, mu Ngamu ya Yeso Kristi, ukusuma kuli u bubumbulusyo.

²⁵⁶ Ni Ngamu ya Yeso Kristi, ni fiboko pa kalumbu gwītu, Ugwe uli mbumbulusyaga umwēne lilino.

²⁵⁷ Gwītu Tāta, Uyu ali ku Mwanya, ikemesigwege i Ngamu Yako, pa ndumiana uyu uswe tukubika ifiboko fyītu. Mu Ngamu ya Yeso Kristi, umwene ali itika Ikyene. Amen.

²⁵⁸ Tāta Gwakumwanya, pa nkundwe unkifu gwītu apa, Ntwa, ugwambombo Gwako, unnyambala gwa Kyala, uswe tukubika amaboko pa mwene ukuti ubusume bwake bubagile ukupīgwa. Mu Ngamu ya Yeso Kristi umwene ali egaga ubuyo bwake lilino. Lilino, apa alipo u mwanundumiana gwa Kyala, nkabalilo kalwimiko kūko uswe twesa tukumalisya.

²⁵⁹ Tāta Gwakumwanya, pa kalūmbu gwītu uyu āsōkīle ukufuma mu ngisi yilayila ukwēnda mu Lumuli, paga, Ntwa, ukuti umoyo gwāke unkifu unnini gwisakufyūsigwāga mmwanya ulubūnju ulu, mu busyungutilo Bwammwanya. Kangi mpapo umwene—ubusūme bwake, mu Ngamu ya Yeso. Amen.

260 Tāta Gwakumwanya, pa nkundwe gwītu apa uswe tubīkīle amaboko mu Ngamu ya Ntwa Yeso, tukusuma ubusume ubu bukupīgwa ku mwene. Mu Ngamu ya Ntwa Yeso Kristi. Amen.

261 Tata gwitu Gwakumwanya, uswe tukubika amaboko pa mwana gwa Kalumbu, kangī tukusuma ukuti ubusume bwake bupegigwe ku mwene, Tata, bo uswe tukubika amaboko gītu pa mwēne mu Ngamu ya Yeso Kristi.

262 Gwītu Tāta Gwakumwanya, uswe tukubika amaboko pa kalumbu, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ubusūme bwāke bulipīgwa, mu Ngamu ya Yeso. Amen.

263 Gwītu Tāta Gwakumwanya, bo u kalumbu gwītu ikukīnda ukukilania ulukindi ulu nukukileka . . . uswe tukubika amaboko gītu pa mwēne, u Kristi gwa Kyala ali isaga kifuki lilino nu kukemela ulutamyo nukuntēdeka umwēne ayege kanunu. Amen.

264 Tāta Gwakumwanya, pa nkundwe gwitu, uswe tukubika amaboko pa mwene kangī tukusuma ukuti mu Ngamu ya Yeso Kristi, ukuti Ugwe kwisa kumbumbulusya umwene mu Ngamu ya Yeso. Amen.

265 Tata Gwakumwanya, pa ndindwana uyu uswe tukubika amaboko gītu, kangī tukusuma u Ntwa gwitu umpala. Mu Ngamu ya Yeso Kristi, uswe tukusumila ku bubumbulusyo bwāke. Amen.

266 Gwītu Ntwa, uswe tukubika amaboko pa nkundwe gwītu, mu Ngamu ya Mwanundumiana gwa Kyala, Yeso Kristi, Uyu uswe tukindile abaponjoli mwa Umwene. Kangi uswe tukusuma ukuti Ugwe ubagile ukupa u nkundwe gwitu ubusume bwake, mu Ngamu ya Yeso. Amen.

267 Gwītu Tāta, pa gwītu u nkūndwe gwa mbōmbindindwāni, a kasikali akanini ka Kipīngika aka, une ngusuma, Kyala, ukuti u Mbepo Gwako ikwisa pa mwene nukupa ubusume bwake. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

268 Gwītu Tāta Gwakumwanya, pa nsikali unkifu uyu ugwa Kipingika, umwene imililaga i Lisyu Lyako mu—mu tubalilo twa kulōndésya-busobi na fyosa bo ifyo, kangī pópe ukwima ni Lisyu, alinkusokapo ukukinda mponjoli mwa Kristi Yeso. Mpapo umwene ubusume bwake, Tata. Une ngusuma ulwiputo lwangu kangī mpapo umwene ukufuma ku lusayo Lwako, Ntwa, ukuti Ugwe kwisa kumbumbulusya umwene nukumpa umwene ubusūme bwake. Mu Ngamu ya Yeso. Amen.

269 Tāta Gwakumwanya, u mwāna uyu akabagīla ukwitugasya panja pa Kyala, lōli Kyala abagīle ukupela akene ukuya kanunu. Une ngubika amaboko pa kēne nukukemela undugu, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Nsaye u mwanike, kangī Ugwe uli ntula umwene ukukaba mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen. Ukukinda abaponjoli.

²⁷⁰ Tāta Gwakumwanya, kwa kalumbu gwītu, uyu uswe tukubikapo amaboko mu Ngamu ya Yeso Kristi, ugwakuponjola u Kitēmbe kya Kyala atēndekigwe mbili nu kwitugasya pakati pitu. Tukusuma mu Ngamu Yake, i Ngamu ingolofu iya Mwanundumiana gwa Kyala yula, Yeso Kristi, paga u kalumbu gwītu ubusūme bwāke. Amen.

²⁷¹ Gwītu Kalumbu Kidd, sayaga indumbula yāko. Gwītu Tāta Gwakumwanya, bo une ngukoleléla unnyāmbála gwa bukusi nu nkīkūlu mmaboko gītu apa, uyu alumbililigwe i Nongwainunu akabalilo kako une nali itolo ndumiana unnini, amasiku manandi aga gakindilepo ālāmbalēle ikufwa na kansa; ukubopela ukufika ku mwene, kangī a maka ga Kyala galinkubebelukila pāsī pamwanya pa nnyambala gwafyinja malongo-lwele kangī nukumbumbulusya umwene, mpaka abagānga nukuswīgīsyā bāli kimyēmye, bakābagile ukupilikisya ikyēne. Une ngusuma ukuti Ugwe kupaga ubusume bwake ulubunju ulu. Unkasi gwāke unsayīgwa unnini, Ntwa, yūyo āsukāga pa kitapwa ukuntuma undume gwāke ku butumigwe ukulumbilila iyi—iyi i Nongwainunu i Nsululalilopa ya Yeso Kristi. Tupaga ikyene, Ntwa.

²⁷² Sayaga umwanundumiana gwabo, Junior, Ntwa. Uswe tukusuma ukuti Ugwe kumpelaga umwene ayege kanunu kangī nkyungaga umwene ayege gwamaka, Ntwa. Umwēne yo butūli bwābo ukukwāba abēne ukufuma buyo ukubūka buyo ukwāla ififūnga. Palema nalinga bakangale fiyo abene bakabagila ukusoka panja mu ngunda kangī'mma, loli abene bikubuka ukufuma ku kipatala ukubuka ntwaya, ukubīka ififūnga pa babine. Kyala, Ugwe kwisakugīndīka ikyo, une mmenye Ugwe kwisakubōmbāga. Sayaga abēne nukubapa abēne amaka ku masiku mingi agakōngelelāpo, Tāta. Mu Ngamu ya Yeso Kristi. Amen.

²⁷³ Akusaye ugwe. Ikyene kisakubombigwaga, Nkundwe Kidd, ikyene kisakubombigwaga. [Nkundwe na Kalumbu Kidd bikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi] Ntufye Kyala. Amen. Ena, yuyo uswe twali nu lwiputo kuli pa foni.

²⁷⁴ U nnyambala nu nkikulu gwa fyinja malongo-lwele ifya ngulilo, nu kukinda, akabagila ukubuka panja mu fibānja nu kwima nkigemo, bakāngēle fīyo pa kabalilo aka ukulūmbilila bo lula, lōli pōpe bisakutuma ukusuluka apa nu kwēga ifilūndu fya myēnda gya lwīpūto nu kutuma ifyēne ku babine na bonywa, ukufyēga ifyēne ku fipatala na filifyosa bo ifyo. Ukulāmbalika ikyēne pa i... Abēne bakabagila kangī'mma ukubūka pānja nu kutūla ubutumigwe mu njila yila, lōli abēne bikugela pa bununu-ukukīnda abēne babagīle. Ikyēne kibagisēnie ukutupela uswe bāndu bakeke ukwīpilika bāsōni pa twībēne. Uko ko kutalusya, ukubomba ikindukimo kwa Kristi.

²⁷⁵ Kumbukilaga, unnyambala unkangale uyu apa, Nkundwe

Kidd, ālumbililāga i Nongwainunu bo une ngāli ngapāpígwa. Uko ko kutalusya, panja pala ukwiputula ababine, unsikali unkifu ugwaiyolo. Kangi apa, nkangale, ngimba ugwe uli nkusi bulebule, Nkundwe Kidd? Ifyinja malongo-lwele-na-kimo mbukusi, pópe ikubuka kuli i Kitangalala kya Kyala! Nkangale fiyo ukwima pa kigemo nukukolelela i ndumi bo yila, loli bisakubukaga ku kipatala, ku malubafu ga fitala, kūko ali nu ndumiana uyu ukummwēndēsya umwēne ukusyūngutula mu ligali limo. Kangi abēne bakabagila ukwēnda, popāpo abēne itolo bikwēndēsya umwēne mu ligali limo nu kubēga abēne ku buyo, kangi bala babili, ababili abakāngāle, bikubūka nkati mula nu kulambalika i kifūnga kimo pamwanya.

²⁷⁶ Abēne bāli nu nganigwa yumo kifuki umfwe ilisiku ilingi, u ndindwana, abēne bāmbulaga une ukufwana ni kyēne. Uswe twālīpūtīle abēne, umwīsukūlu, bābukīle nu kwāla . . . U mwāna asumwike lilino. Ntufye Kyala!

²⁷⁷ Nkundwe Kidd, abene bālingōlīle une apa akabalilo kamo aka kakindilepo, ukufwana ifyinja fibili ifi fikindilepo, une ngusakikisya, ikyene kyāli, ukuti umwēne āli na kansa mu butūndilo, ku bukusi kifuki fyīnja malongo-mahano-na-mabili-na-lwēle, pamo malongo lwēle, kifuki ku fyīnja malongo lwēle mbukusi, na kansa mu butūndilo. U ngānga itolo alinkulāmbalika ikyēne kunyuma, pakalipo nakimo kyābagile ukubōmbigwa. Uswe tulinkubopela, Billy na une twēgāga ululekelano ukufwana nu kwēndēsya, ukwakufika kula kūko umwēne āliko. Kangi u Mbepo Mwikemo aatubulile uswe ukubuka ulubunju lula. Uswe bwila tutikubomba ikyene mpaka uswe tulongosigwe ukubomba ikyene. Kangi u Mbepo Mwikemo alinkuti, “Bukaga,” kangi uswe tulinkunyamuka pala nukwala ifiboko pa mwinitu unkangale yula, ukummwiputula umwene. Kangi aba dokotala bakabagila ukubwaga ubufyukilo bwa ikyene kulikosa. Lwimiko kwa Kyala! O! Fiki? Ubufike bwītu buli mwa Kristi Yeso, afyūkile kubutali pamwanya pa mbungo syōsa na maka ga ndugu.

²⁷⁸ O, ngimba umwe mukahoboka panongwa ya Mwēne?

Balipo abāndu kifuki kulikōsa,
 Bābo indumbula syābo sili pa ndapi
 Nu Moto ugu gūgo gwāgwīle pa Pentekosti,
 Ugu gwāsukile nukutēndeka abēne basukigwe;
 O, Ikyene kikupya lilino mu ndumbula yangu,
 O, lwīmiko ku Ngamu Yāke!
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene.

Une ndi yumo gwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene;
 Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Palema nalinga abāndu aba lumo batisa
kumanyila ukuya,
Pamo ukwītūfya isya bufumuke bwankisu,
Abēne bōsa balyāmbilīle Pentekosti gwābo,
Bōsīgwe mu Ngamu ya Yeso;
Kangi abēne bikubūla lilino, fyosa-fibili
mbutali kangi mbupapate,
Amaka Gāke gakāli galagala,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

279 Balinga ba bēne? Fyusya ifiboko fyinu lilino.

... bēne, yumo mwa bēne,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene;
O, yumo mwa bene, yumo mwa bene,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Lilino isaga, nkundwe gwangu, londesya
ulusayo ulu
Ulo lwisa kusukaga indumbula yako ukufuma
ku butulwanongwa,
Ulo lwisa kwānda amabāngàla ga buhobofu
ukukuba
Kangi lwisakukyūnga u moyo gwāko pa lulapi;
O, ikylene kikupya lilino mu ndumbula yangu,
Lwimiko ku Ngamu Yake,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Une ndi yumo gwa bēne, yumo mwa bēne,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)
Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
une ndi yumo gwa bene.

Abēne bābūngéne nkyūmba kyapamwanya,
Bosa bikwiputa mu Ngamu Yake,
Abene balyosigwe na Mbepo Mwikemo,
Polelo amaka ga bubōmbélo galinkwīsa;
Lilino iki Umwene ābombile ku bene ilisiku
lila

Umwēne isakubōmbèla kuli ugwe kilakila,
Kangi une nhobwike fiyo ukuti une mbagile
ukuyoba une ndi yumo gwa bene.

Une ndi yumo gwa bēne, yumo mwa bēne,

Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)
 Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 O, une nhobwike fiyo ukuti une mbagile
 ukuyoba une ndi yumo gwa bene.

280 Lilino akabalilo kako uswe tukung'ung'usya ulwene, unko
 uswe itolo tuponania amaboko na yumo nu nnine. Yoba:

Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene; (Aleluya!)
 Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene.

281 Ngimba ugwe ukaya? Yoba, "Ameni!" [Ikilundilo kikuyoba,
 "Ameni!"—Nsimbi]

Une ndi yumo gwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene;
 Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene.

282 Mbagile une ukwimba ili ilināndi limolyēne nāndisye?

Palema nalinga abāndu aba lumo batisa
 kumanyila ukuya, (Abēne bakaya nafyo
 filifyōsa ifikulumba ifinyāmu D.D., ba Ph.D.,
 umwe mukētile, nafimo ifindu ifikulumba
 ifinywāmu, umwe mukētile.)

Abandu aba lumo batisa kumanyila ukuya,
 Pamo'mma ukwītūfya kwa bufumuke
 bwankisu, (Kimo ikipanganio ikikulumba.)
 Abēne bōsa balyāmbilile Pentekosti gwābo,
 Aligwesa gwa bēne ālyōsígwe mu Ngamu ya
 Yeso;

Kangi abēne bikubūla lilino kosa-kubili
 mbutali kangi mbupapate,
 Amaka Gāke gakāli galagala,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene.

Yumo mwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene;
 Une ndi yumo gwa bēne, yumo mwa bēne,
 Une nhobwike fiyo ukuti une mbagile ukuyoba
 une ndi yumo gwa bene.

O, komma kuli gōsa agākīsu amamiliyoni
 gāgolidi
 Mbagile une ukubuleka ubuyo ubupala ubu,

Palema nalinga u ngeli abōmbile...
 ukumbepeka une pīngi agelile,
 Lōli une ne mbonile mu kyūmba kya Kyala,
 Nsangalwike mu lugano Lwake ni lipyana,
 Kangi une ngwitugasya pa lubafu lwa Aleluya!

283 O, mwe! Une nhobwike fiyo isya ikyo. Bule umwe? Ngimba umwe mukahoboka ukuya yumo mwa bēne? Itolo yumo gwa bala, yumo gwa bala abāndu abiyūfyē aba itolo gwālisōsisyēmo gwīmwenē pānja, ukwīsa kuno (komma pankyēni pa kifwāni), pankyēni pa Kyala gwābūmi, (komma pankyēni pa kipāngānio nu kubika ingamu yāko pa būku), pankyeni pa Kyala gwābūmi, (komma ukwāndisyāmo ikimanyisyo), lōli ukuleka i Lisyu ukuya mbili mwa ugwe. Muketile, ikyo kyo kyene. Kangi gwīyūfisye gwīmwenē, kangi polelo ukwīsila mu ikyo Umwenē ākufyūsisyē ugwe pamwanya mmwanya, (komma ukuya gwāntu, bamahala ga pamwanya, nukuti “Une ne *iki*, *kila* pamo i *kingi*”), loli mu lwīyisyo, bunyafu, kangi “ngimba Umwene ambokile bulebule u mpelakisa bo une, kangi ngimba Umwene ābombile bulebule ikyene?” Iyo yo njila u Nkristi gwabwanaloli ikwīpilikila. Ngimba ugwe utikwitika ikyo? O, Umwene yo gwanaloliloli fiyo!

Naloliloli, naloliloli, Umwene yo gwanaloliloli
 fiyo kwa une!

O, naloliloli, naloliloli, Umwene yo
 gwanaloliloli fiyo kwa une!

Palema nalinga abāndu bamo
 bikummwīlāmwa Umwene, une ngabagila
 ukwitugasya kisita Umwene,

Iyo yo nongwa une nunganile Umwene, kangi
 Umwene yo gwanaloliloli fiyo kwa une!

Naloliloli, Umwene yo gwanaloliloli fiyo kwa
 une!

Twīmbe ulwēne!

Naloliloli, naloliloli, Umwene yo gwanaloliloli
 fiyo kwa une!

Palema nalinga abāndu bamo
 bikummwīlāmwa Umwene, loli une
 ngabagila ukwitugasya kisita Umwene,

Iyo yo nongwa une nunganile Umwene, kangi
 Umwene yo gwanaloliloli fiyo kwa une!

284 O, une nhobwike fiyo isya ikyo! Ena, nkulumba. O, une nhobwike fiyo panongwa ya njila ingulumba yayolo iyi iya Nongwainunu, ukwītūgāla mu iyi injila iyālwīmiko iyaiyolo ya Nongwainunu.

285 Lilino, binangu, mpaka uswe twagane ku Kikota kya Kristi kangi, akabalilo kako umwe mukwiputa, kumbukilaga une. Kangi Kyala abasaye aligwesa gwa umwe. Une ne... Ngabagila ukuyoba ukuti une nsulumenie ukuti mbakyungile umwe apa.

²⁸⁶ Lilino, kwa umwe mwe muli ni kifunga kilambalele apa, une itolo nālile ifiboko pa fyēne akabalilo kako uswe tukwiputula ababine, linga umwe mukuketesya une ngubōmba ikyēne nakalinga itolo bo u Mbepo ātikīle. Une ngabukile mu mboniboni nyingi fiyo mma, panongwa yakuti une ne monywa, ngatele, umwe mumenye, āli apa kifuki isala ibili pamo sitatu lilino, ngulumbilila, kangī une itolo nālyāndilēko ukwēga banāndi mula mu lukīndi ukuti umwe mwīsa kukēta ukuti Kyala yo Kyala. Muketile? I kisitakubagila, i kiswigo, ukuti i findu ifisitakwāgigwa... U mōhēsī...

²⁸⁷ Lilino, kumbukilaga, aligwesa gwa umwe ali na maka mwa Kristi. Umwe mukaya na maka, umwe muli nu *bulagiligwe*, ubulagiligwe bwīnu. Ugwe gwifyusisye itolo, kubutali kumwanya; komma ukwifyusya gwimwene mmwanya, loli Kristi akufyusisye ugwe mmwanya. Mbwingipo Kristi ikukufyusya ugwe mmwanya, pabutalipo ugwe kulonda ukuya pāsī, muketile, ugwe kwisakwipilika fiyo gwakwiyūfyā. Popāpo bobulebule ābagilēmo siku Umwēne ukupoka umpelakisa bo une, ngimba abōmbilēmo siku bulebule Umwēne ikyēne? Loli Umwene ābobile ikyene, kangī polelo une ngupalisya panongwa ya ikyene. Amenī! Filikanunu fiyo!

Pa Ngamu ya Yeso tukwinama,
Tukugwa bukupame ku filundi Fyāke,
Mwalafyale gwa banyafyale ku Mwanya uswe
twisa kumfwik'ingiga Umwene,
Akabalilo kako injila yītu yimalike.

Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) O bunyafu buki!
Lusubilo lwa kisu kangī buhofu bwa Kumwanya;
Ngamu Imbala, (O, Ngamu imbala! Ngimba Umwene akaya nswigisye?)
Lusubilo lwa kisu kangī buhofu bwa Kumwanya.

²⁸⁸ Lilino, pilikisya, komma ukwibwa iki, umwe imba ulukobelo, unko une nīmbe ilinandi ku kyene. Muketile? Une ngamanya linga une mbagile ukwinogona isya linandi une ngulonda ukwimba lwa ilyene, kyo kindu ikikōnge.

Pa Ngamu ya Yeso tukwinama,
Tukugwa bukupame ku filundi Fyāke,
Mwalafyale na banyafyale gwa Kumwanya
uswe twisakumfwika ingiga Umwene,
Akabalilo kāko injila yītu yimalike.
(Muketile?)

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Bo Kikingo ku kipingo kilikyōsa;

Linga ingelo ukusyungutula ugwe
sikulundana,
Itolo tuya i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo.

Ikyo kyo kyōsa. Fyūsyā mmwanya ikiboko kila kangi
pilikisya amabuleki gikuteleka! Muketile? Muketile?

Tuya i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo.
Ngamu Imbala, O yo nyafunki!
Lusubilo lwa kisu kangi buhofu bwa
Kumwanya;
Ngamu Imbala, (O, Ngamu imbala!) O bunyafu
buki!
Lusubilo lwa kisu kangi buhofu bwa
Kumwanya.

²⁸⁹ Unko uswe tuyobe ikyo kangi, twesa ba uswe palikimo.
Ngimba umwe mukuyoba fiki? Unko uswe itolo twēge ilinandi
lila kangi, ukufwana, “Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe, ukuya
Kikīngo ukufuma ku kipingo kilikyosa.” Unko uswe twimbe
ulwēne lilino na māso gītu gīgalīgwe.

Ega i Ngamu ya Yeso na ugwe,
Bo Kikingo ku kipingo kilikyōsa; (Lilino
pilikisya. Bomba fiki?)
Linga ingelo ukusyungutula ugwe
sikulundana, (Ngimba ugwe kubombaga
fiki?)
Tuya i Ngamu Inyikemo yila ndwiputo.
Ngamu Imbala, (Ngamu Imbala!) (O bunyafu
buki!)
Lusubilo lwa kisu kangi . . .

[Nkundwe Neville ikuyoba kwa Nkundwe Branham—
Nsimbi] (Une ndikubōmba. Umma, une ne—une amasyu
gālīle panini, une ndinago gālīle panini, popāpo une
ndisakuyoba...?...Ugwe kulonda ukusātisya...?...Umma,
ikyene kili kanunu, ugwe kindililaga itolo nkyēni, ikyo kyo
kinunu.)

Lusubilo lwa kisu kangi . . .

Nkundwe Neville, untimi gwinu, lilino.

61-1217 Kikristi Ukulwāna Nu Bwĩpùtafifwāni
Kitembe Kya Branham
Jeffersonville, Indiana U.S.A.

KYANGONDE

©2025 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org